

psivino.cz

9/7

časopis pro
současnou poezii

září 2010 | číslo 53

MILAN KOHOUT

PROVEĎ VOLA SVĚTEM, VOLEM ZŮSTANE

Vydává nakladatelství Petr Štengl

Milan Kohout, umělec známý především svými performačními akcemi, <http://www.mobius.org/blog/11> se představuje knihou *Proveď voľa světem, volem zůstane*. Od temných dob komunistické diktatury, kdy se alternativní umělecká scéna stěhovala do zapadlých dědinek, a kdy nejen v Praze ale i v Plzni žili a tvořili příslušníci undergroundového hnutí tzv. druhou kulturu, přes ubíjející čekání na přijetí hostitelské země v rakouském uprchlickém táboře, až po první setkání se zemí zaslíbenou, vytouženou Amerikou, která se záhy projevila spíš jako krutá macecha, nás autor provádí svojí částečně autobiografickou knihou, která však nestojí jen a pouze na popisu běhu událostí pestrého osudu Milana Kohouta ale její hlavní těžiště spočívá v drobných, někdy krutých a tragických, jindy zas dojemně humorných minipříbězích. Autor do knihy vtělil i některé ze svých básní, (s nimiž se čtenáři mohli seznámit v Psím víně č. 45) které se nadměru přirozeně a nenásilně snoubí s ostatním nepoetickým textem.

NEDELNÍ OBĚD V USA

starý černoš před potopou

světa

bílé kudrnaté vlasy

syn už zemřel

otočí se ke mně

Milen, já už nemám čas číst lži

Milan Kohout si je dobře vědom, že nemá cenu nalhávat si cokoli, nebojí se vystavit posměchu či pohrdání, ví dobře, že ani čtenářům není po chuti ani nehodlají mrhat časem kvůli lžím, obzvláště nyní, kdy nás jimi bombardují masmédiá i politici dnes a denně. Příběhy nijak nepřikrášluje, nesnaží se do nich implantovat jakousi přidanou uměleckou hodnotu. Události a děj se odvíjejí naprosto přirozeně, Čtenáře může zamrazit poznání, jak a v čem se podobají a notují si dva dříve tak na smrt znepřátelené systémy. Nad ně pak Kohout staví ty nejjednodušší lidské hodnoty a principy, které fungují a budou vždy fungovat kdekoli.

Knih je doprovázena fotodokumentací z autorových akcí a performancí.

OBSAH ČÍSLA:

POEZIE: JIŘÍ DAVID 2, BOHDAN BLÁHOVEC 3, MARTIN ŠINDELÁŘ 6 POVÍDKY NA TÉMA MOJE CESTA KE SVOBODĚ: JIŘÍ KIMA 9, KVĚTA LIČARTOVSKÁ 14 POEZIE: KRISTÍNA HALKOVÁ 14, VLADO ŠIMEK 16, JAN TĚSNOHLÍDEK ml. 20, STANISLAV OLIVA 22 ROZHOVOR: MILAN KOHOUT (PETR ŠTENGL) 26 PŘEKLADY: SŁAWOMIR ELSNER (přeložil PETR MOTÝL) 32, CHRISTOPH W. BAUER (přeložila NIKOLA MIZEROVÁ) 34, ANTHONY MADRID (přeložili CHRISTOPHER CRAWFORD a LENKA SCHUHOVÁ) 36 ČLÁNEK: ANTONÍN MAREŠ 40 RECENZE: MILAN HRABAL 42, JANA SIEBEROVÁ 43

není čas na zbytečné hrdinství a tak čile k věci. Avizovali jsme, že vyjde CD s písněmi Pavla Novotného. Leč vůči vyšší moci je člověk slabý a bezbranný. Potopa vyplavila nahrávací studio, kde se CD chystalo a tím znemožnila jeho včasné vydání. Však neklesejte na mysli, CD vyjde v prosincovém, 54. čísle Psího vína. Aby vám to čekání nebylo dlouhé, můžete se zatím těšit z Pavlovy originální sbírky Mraky.

Stejně jako jindy i nyní se můžete na stránkách Psího vína seznámit se současnou tvorbou našich a slovenských autorů, prostřednictvím překladů pak s tvorbou zahraničních autorů, se spontánní prózou těch, kteří zrovna momentálně neprožívají ty nejšťastnější chvíle svého života. Nechybí ani rozhovor, tentokrát vedený s performerem a spisovatelem Milanem Kohoutem.

Podzim se kvapem blíží, houby rostou a v tomto hojném období nás na podzim čeká i bohatá knižní úroda tvorby autorů, kteří jsou tak či onak spřízněni s Psím vínem.

Příjemnou a ničím nerušenou četbu vám přeje

Petr Štengl

titulní strana

Moucha
Jana Matysíková

JIŘÍ DAVID

Její táta přišel v balíku od bráchy
na večerní příměstskou poštu.
Řekla jen tři slova,
to je táta?
už bez slz v temných očích.
Ani ty debilní zářivky filmově neblikaly,
vše bylo mlčenlivé a umělý provaz řezal po cestě domů do mé
dlaně.

Máma už byla měsíc ve sklepe,
teď jen čekáme na květnové dny,
prý není asi moc dobré,
sypat popel do bláta a zbytku sněhu,
říkala paní na úřadě,
kdekoliv
kamkoliv

Porazit hrušku docela šlo (nedělal jsem to),
přes pět metrů do výšky,
pařez však držely kořeny jak svině (sviňa),
nebyl čas pod ním založit oheň a čekat týden.
Tři dny jsme ho podřezávali, podkopávali (nedělal jsem to).
Pak povolil, zničil řetěz pily, nic z toho nevyvozují,
snad jen, že dřevo kořenů je tvrdší, ale to všichni dávno vědí

Vždycky je dobré vidět konkrétní kundu
a nemyslím to zle.
Vidět za ní konkrétní tvář, pohyb těla, názor,
aby nedošlo k omylu.
Fakt, tak jednoduché to je a tak málo sprosté,
kunda je „jen“ slovo,
písmeno po písmeni, jako pařez poražené hrušky.
Stejně obtížně vyvratitelné.

Přišlo jaro,
jakoby vůní nebylo příliš a fialové jazyky magnolií
oplzle připomínají žaludy pornoherců,
možná i můj?
Nějak není čas na onanii,
zrcadlově stárnu
a z mé klávesnice zmizelo jako první písmeno a

Ten sen byl opravdu hnusný,
našli totiž tělo,
v jámě pod stromem
a všechno nasvědčovalo tomu, že jsem ji zabil já.
Trvalo to asi třicet let, kdy jsem jednou za rok jen já věděl
kam jsem ji schoval
a teď tohle
bylo to horší než snít o nikdy neumožněné souloží s cizí ženou.

2009

Chci napsat něco strašně humorného
s vtípem
i laskavého
bez sprostých slov nebo opovržení
a přitom jsem našel (zatím) jen do chuchvalce sepraný účet
v kalhotách

jde se na lov
ustřelil daňkovi vůni samic
nestačil se vzrušit
udělal jsem to za něj
vnitřnosti páchly především krví (jak jinak)

no teda žádná radost
mrholilo
pod sluncem
a chlapi v závětrí stejně drkotali zuby
cca 30 tisíc korun v jedné ráně (nazdařbůh)

kde je ta radost
smíření
pohlazení
úžas i smích
kde jsou odlehčená slova

neznám
vykřikla
a v běhu se jí prsa zhoupla
a v klínu zbylo tušení (naštěstí)
napospas

2009

Ta kurva smrt vyrvala jejího tátu z jejího těla
byla dávno zasuté fyzická
dvacátého
na den přesně
dva měsíce po mém v komatu
tupě jsem žárlil
nic nebylo easy ani slzy (bez hladiny)
ani ten bezmocný vztek
doprdele
neboť dočasně ztratila chuť na cokoli (třeba i na sex)
chápal jsem to
říkej to však mému péru (jsem asi hajzl)

rozkrojil jsem vařené srdce
ty vole skoro jako mé
plátek po plátku ho pak polykal
šlachy odřízl a hodil ptákům
(na kočku jsem se vybod ta sežere je)
přestože mrazy už asi pominuly
vše bylo mnohem větší
jakákoliv skládanka
zbylá slova
likvidace prázdnoty 2+1 po padesáti letech
děs
nedůvěra ve fyzly co museli vyrazit zámek a pak vše zapečetit
otočil jsem se
plakala na schodech mezi prvním a druhým patrem
otočil jsem se

chci někam jet
prosím
kamkoliv
ok proč ne
koupil jsem jí nový mobil a vymazal jejich adresy i čísla
nebylo kam volat
není už na co zapomínat
zvláštní
nikdy jsem si nevšiml
že náš dům nemá hromosvod
i když netuším jak to souvisí s jejich online odchodem
navíc se měním v prstech prolnutý ženskou dlaní
ledovou
pálící

OSTRAVA I.

Bílé maso
tak trochu na prodej
opuchlé oči
zakryté harampádí

prokouřené výpočty dobrodruhů
žrádlo pod lokty
v prachu podivných reklam
kde pamětní desky stále platí

dech železa
v chrapotu astmatiků
bez odpuštění
a tak

1980

TY DNY

Kruté jako chtít onanovat u Tarkovského Nostalgie,
v padajícím sněhu, v loužích místo zrcadel,
rozpadlý ve snech, které už sebejistě přitlačuje zed

stále blíže

stísněně,
jen, aby vytlačila další noční pot,
spolu s dechem
co je tím hlavním prostorem a to v zoufalství,
když vybíháš z postelí, bos mimo dům a prosíš,
aby to už skončilo, neboť tma je ve své přítomnosti dne neviditelná.

2010

Jiří David (*1956, Rumburk)

Žije a pracuje v Praze. V 80. letech vystudoval Akademii výtvarných umění. Později se stal členem umělecké skupiny Tordohlaovi. Od poloviny 90. let vedl ateliér vizuální komunikace na AVU. Od roku 2004 je vedoucím intermediálního a konceptuálního ateliéru VŠUP Praha.

BOHDAN BLÁHOVEC

JEDNOUBUDEM DAL.COM

jsi/jsem
jed.nicka
a
nula

zhluk/ čísel
/sell your body
sell your mind/
ku datu tomu
tokem dat

nechat si část
a zbytek dát
rozebrat

nechat si čas
v čase

se
pohnout
/ in n'out /

shlukem čísel
jsem
utíkám dovnitř
úročím ven

1-7-1-1-1-9-8-9
co jsem nezažil
nechám si vyprávět

svět
přestavět
znovu a zas
mám čas?

2tisíce slov
a několik vět
a stopadesát znaků

- namíchej koktejl sentimentu a stesku
svůj manifest rozešli jako esemesku -

zkus?

stahuješ revoluci přes torrenty
friendly na fejsbúku za příští disidenty

this is the end /
tohle je začátek/

confirm or ignore
do vlastních bytů
do krtčích nor...

MOJE MODLITBA

ó pane
na nebi
bisexuální podstaty
ty jsi
já
a já
jsem ty
vě.Řím
nevě.Řím
a
v
tebe
sebe
lásku
nebe...
...neberu
to

zas
tak vážně

žhneš?

(-všechny impéria časem shoří - tvořím
Řím - hovořím s ním -
- ó tempora, ó móres - ach časy ach mravy
- pracovní přesčasý - předpověď počasí)

ale vážně

nevím...

jeví se
mi
to tak
ne.přavdě.podobně

jsem s tebou
v sobě
a v sobě
s tebou
bouří jsem

v ní
mužem
a
ženou
ou...

komplementární
by
to
stí
to stíná
hlavu
duši
pohlaví
až budeš chtít
samo se to zastaví?

...a se sebou vně
i
v
ní
jsem relativní...

takže, kdo ví?
a neříkej, že nevíš
a dej si na čas
než se znovu
zjevíš

jsem real
i
ty

show
showmetheway
jak být

kde můžu stáhnout zazipovanou spásu?
na kterém kanále dávají božskou krásu?

poslední otázkou jest:
Cože?
Můžu tě vygooglovat, Bože?

hey man ! / amen !

OSTBLOCKBOY

omg
a lol
a wtf
a wtc

a boleak
a lolek

ty vole?

vylisuj si
obal od čokolády
do sešitu

shit
učíš se nově žít

seš jen ost block boy
slyšíš?
seš jen ost block boy !

a marnej boj
s větrným mlýnem

tak už ticho !
choď do sekáče
oblečenej

kanálama
a zadníma vchody
choď

a na západ si vyjed'

hele chlapče vyjed'
vocaď

ale vocaď
pocaď
whatsup?
ost block boy

boj se boj
všeho co je nový

hej!
a všechno co je nový chtěj

tati tak vyprávěj
a přeháněj

že jsem prej
ost block boy
postcommunistic toy
oj joj joj

EPI EPI EPITAF

bla bla bla
bláhovec/
/věc
věc veřejná
res publica
hlas publika
publicita –
– duplicita
persón:
kdo z těch dvou je on?
kdo z těch dvou jsem já?
who am i?
...aj ja jaj....
publicita/duplicita
city a citace
ze.mě a mě.sta:
má vina made in china
namísto činů
po.sta.čí gesta...?
...po tom
pro blaho lidstva
s TVáří klauna
sváším se
v římské hedonii
lesbické porno
„gloria glora“
Fauna fucks Flora

svým dílem seBB nepřezíjí
náhrobní kámen google.com
downloaduj ryzí poesii
to co jsem já
to je i
on
/ off

...
ušetří strom
pronajmi byt
adoptuj syna z třetího světa
...
co bude tvá/má poslední věta?

JSI I TY

city a město
tepou
tebou
bouří se
bleskem
zas
taví se
zastavit – stát
rozdělit
celek
(neleknout se)
na
dvě
půlky
kynout jak těsto
nad okraj
(cry baby cry)
„pekáčzech“
lokální kry
globálně
tají
(veřejně)
slzy v lokálech
pláč nad rozlitou
vinou
(soukromě)
chybí jen
jedno n
(a každé paté pé)
...no end...
(.bez konce).
cena je stálá
rozdělit
lid
rozdělit lidu
lít
do němo.ty
mluvím já
mlu.víš i ty
je si co říct..
?!?!.

město a po něm
poci.ty
ty -já
-tyjátř-
já-my
-díry-
černé jak
tma
tvá
i
má
vy-my
-vy.mk.nutí-
ci.ty
a do.ty.ky
a
let.mé
sem.k.nutí

PROMETHEUS

1.
něco mě k- love
do .o .čí ?
pro mě/za mě
ze mě/z tebe
-je.be-
...od á do zet...
a slaweeek bude 5
-pták-
nechme
to
tak
či
tak
jen these
otázka:
máš oheň?
ty rád já
tra
já rád já
tra
...trumpeta...
2.
(tra.pytel – vyku.pytel)
-měkce i tvrdě-
na hru.bý(t či nebýt?) pytel
hrubá záplata

Bohdan Bláhovec (*1984, Plzeň).

Žije a studuje v Praze (Katedra dokumentární tvorby FAMU). Ke slam poetry se dostal v roce 2005 a hned vyhrál celorepublikové finále. Od té doby se účastní různých exhibic a propagační slam poetry. Se svým nezaměnitelným stylem se stal nejznámějším českým slammerem.

MARTIN ŠINDELÁŘ

I při pomalém umírání se dá žít – :
plachtit,
jako z větve uvolněný list, co
smyčkou větru
uvázaný
na pavoučí nit
prchá i s ukradenou korunou.

I při pomalém umírání se můžeme
svléknout z listů
a nazí
spolu přirůst k zemi,
kde srdce je neklidný hrob.

Při pádu světlo ztrácí peří,
dosedá ztěžka na dráty.

Zvon k odletu nevl, přesto už vidět
není,

kde končím já,
a kde začíná
stín.

Vždy, když očím vypouštějí rybník,
tak se pohled
na spadané listy obrací dovnitř.

Do včelína s dědovými žihadly
a života bez
kukly,
jen s kukučem poštolky

a oranžovými blatníky,
tajně
schovanými
do slámy, aby nebyly vidět.

A než začne být všechno bílé
pod přikrývkou prvních
vloček,
budu si o tom mlčet,

a pak našlapovat lehce.
Tak, aby každý
můj krok, nebyl jen další hrob.

Dvorek byl beze stop,
bílý a prázdný – :
jako by někdo
nedošel
doprostřed zimy
a kdesi za vraty
zůstal mu rozum stát.

A nebyl nikdo
tak zmrzlý a šťastný,
jako já,

v tu chvíli,
kdy jsem ti čistil
okapy
od spadného listu
a v lednu dělal listopad.

V zahradním přístavu
za chrámovou
lodí
byl poražen strom.

Skácel se k zemi ~
suchý,
bez naděje, bez listů.

Vzpomněl jsem na dědu, jak říkal,
že když umře dub,
tak tomu
největšímu mezi jeleny

vyráší z kopyt kořeny
a paroží se
rozvětví,
aby ptákům nahradilo korunu – :

že špičaté větve některých smrků
jsou potomky kančích klů
a třeba modřín
roste z kapek deště,
když při něm svítí slunce a je duha.

To proto, aby věděl, že stejně jako
nebe,
na zimu opadá.

Až teď,
na dvou suchých kouscích
vánočky,
vidím všechny stařičiny
slepice a králíky – :

a klidně bych oba nadrobil
holubům,
mít zas alespoň na chvíli
blatníky
oranžového slunce.

I ta nejtemnější noc má v těle
bílé kosti.
Stejně tak lidé
mají za dne ve svých kostech noc.

A aby vše
nebylo jen černé,

budíme se každý
s jinou
barvou očí
a usínáme pod peřím
snů
v různých tónech tmy.

Když se to, co bylo kdysi,
potká znovu
s dálničními světly,
a tví
žlutobílí ptáci
se zas uhnízdí v mé hrudi,

je tu najednou tolik stínů,
že už ani nevím,
který z nich –
a jestli
vůbec je v některém já.

Když se to, co bylo kdysi,
potká znovu
s dálničními světly,

je srdce osypané peřím,

ale věřit,
je v tu chvíli těžší,
než
moci vše, co bych si přál.

Snad v zobáčích racků
zahnízdí
se
domovy – : a

na mé husí
kůži
zapomnění.

FUNERAL DINER (Eddiemu)

Cestou kolem Jasy
splínem
zametáme stopy — :

já a čtyřnohý,
tam,
kde jsme pohřbívali
léta pod spadané
listí,

a pak u křídové skály
ujídali sníh,

abychom očištění,
mohli
po větru močit

na svátost sídlišť.
V ikonách
noci,
vlčí agnostici.

Teď z tlam stoupají
nám páry,
v tmách navždy
se rozcházejí.

MEN AS TREES

Některí muži jsou
jako stromy — :

zvlčeni sluncem,
nevyjdou
ze stínu svých větví.

Martin Šindelář (*1980, Olomouc)

Vystudoval gymnázium ve Vyškově, poté Justiční školu v Kroměříži. Od roku 2002 nastalo žije a pracuje v Praze jako úředník a barman. Hraje na baskytaru a zpívá v emo hardcore kapele Naiada.

MOJE CESTA KE SVOBODĚ:

3. ROČNÍK LITERÁRNĚ-VÝTVARNÉ SOUTĚŽE PRO KLIENTY DROGOVÝCH SLUŽEB

Lidé v léčebnách, věznicích, terapeutických komunitách, na ulici – všichni ti, jejichž životy výrazně poznamenalo užívání „nelegálních“ drog – dostali už potřeby možnost prokázat svůj umělecký talent. Literární a výtvarnou soutěž pro ně pravidelně připravuje středisko Pasáž neziskové organizace Sdružení Podané ruce, o. s. poskytující sociální a zdravotní služby uživatelům drog.

Téma soutěže „Moje cesta ke svobodě“ bylo zvoleno v souvislosti s dvacetiletým výročím sametové revoluce, přičemž smyslem bylo upozornit na význam svobody nejen na společenské, ale také osobní úrovni. V literární části se autoři nejčastěji různou formou zamýšleli nad otázkou, zda drogy člověka osvobozují či svazují.

Výsledky literární části

(hodnoceno 23 prací, porotci: Alena Blažejovská, Luboš Balák, Ivan Martin Jirous, Daniel Krhut, Tereza Kratochvílová)

1. místo: Jiří Kima (Věznice Ostrov)
2. místo: Martin Cina (Pasáž, Sdružení Podané ruce)
3. místo: Martin Motúz (Terapeutická komunita Karlov, Sananim)

Pro výherce byl na slavnostním vyhlášení výsledků v Dělnickém domě 29. 4. 2010 připraven dárkový balíček s pomůckami k umělecké tvorbě z brněnského obchůdku GABart a katalog nakladatelství Jota, ze kterého si výherci mohou vybrat dvě libovolné knihy. Hlavní cenou v obou kategoriích byl MP3 přehrávač věnovaný firmou Orfast. Každý dostal navíc přímo z rukou nakladatele J. E. Friče (Vetus Via) nové vydání knihy Magorova mystická růže od I. M. Jirouse. Výherci pochopitelně využili přítomnosti autora a nechali si do knihy hned na místě vepsat věnování.

JIŘÍ KIMA

TAKHLE UŽ NE. NE. NE!

Tmavě hnědá, ocelová vrata vazební věznice se zavírala s tichým, tesklivým syčením. Byl jsem uvnitř. Bylo mi smutno. Byl jsem nervózní.

Je prosluněné jaro 2005, den jako vymalovaný. Jedu tramvají, chci se dostat k pizzerii v Ostravě Hlubina. Konečně jsem dojel. Cestou u pouliční trafiky ještě koupím nějaká cigára a spěchám do naší pizzerie. Kde ten Ruda safra je? Má donést nějaké zboží. Zdržel se, mobil nezvedá. Tak si objedná něco sladkého. Asi si dám palačinky. Konečně mě prozvonil, znamená, že se blíží. Připravím si litr a čekám u malého kulatého stolku zastrčeného vedle vstupních dveří. Je to za námi! Po předávce drahocenného zboží běžím na záchod, nadělám dvě tenké, sněhobílé čárky a frknu si to nosem. Jó! To jsem potřeboval! Konečně jsem v pohodě.

Dělám podvody. Docela mi to jde.

Volá mi Robert. Ptá se, jestli to teda platí. Říkám, že jo, ať se zastaví v naší pizzerii u náměstí.

Potřebné věci měl Robert s sebou, tak jsme vyrazili. Zajeli jsme do Avion shopping parku. V DATARTu jsem na jeho jméno vzal televizi. Samsung za 45 tisíc. Odpal jsem měl u Renka. V zastavárně. Renek platil slušně, někdy i skoro třičtvrtě ceny na krámě. Ze známosti.

Policie mě chytila při krádeži v supermarketu. Skončil jsem ve vazbě. Soud mě poslal na tři roky do věznice s dozorem.

Tři roky! Spousta času! Spousta času na myšlenky. Dny byly dlouhé, lenivé. Hodně lenivé! Čas neutíkal, všechno mě štválo. Žádná čárka do nosu. Hrůza! Křeče v žaludku, studený pot

na čele. Hlava třeští. Žádná čárka do nosu. Křeče. Pot. Hlava. Žádná čárka do nosu. Žádný spánek. Řval bych. Já vů! Křeče. Nejím. Nespím. Proč? Proč to všechno? Kdo za to může? Táta? Máma? Nevím. Ani je neznám. Myšlenky. Hlava třeští. Myšlenky letí do dětství. Hlava třeští. Proč to začalo? Kdy to začalo? Tam? Dětství nebylo nic záživného. Táta byl Kubánek, matku jsem neznal. Opustila mě po narození, a tak jsem skončil v pěstounské péči. Snažil jsem se, ale své časté záchvaty vzteku jsem ovládat nedokázal. Mokrát jsem skončil v psychiatrických léčebnách pro děti. Pak dětský domov v Roudnici, dlouho, až do patnácti, pak výchovný ústav. Škola života. Nebylo to nic dobrého. Čas se vlekl. Já chtěl pryč. Nejistota veliká. Deptalo mě to. Kolem se občas něco dělo. Se mnou však nic. Stresovalo mě to. Nejistota. Žádná rodina. Žádní kamarádi. Žádné dopisy. Táta, máma. Sakra! Vztek. Jsem sám! Strašně sám! Brečím. Jsem sám! Komu na mně záleží? Vztek. Život na hovno! Sakra!

„Marku! Markúúú! Máš telefon!“ znělo chodbou a já letěl do kanceláře pedagoga výchovňáku. Máma! Volá máma! Ona existuje! Ona si na mě vzpomněla!

Byl jsem z toho mimo. Nevěděl jsem co říct. Jen jsem poslouchal. Tolik informací najednou mě složilo na židli. Nevěděl jsem. Plakat, nebo řvát jak lev? Během dvou měsíců jsem mokrát přemýšlel. Jací jsou to lidé? Máma, táta. Proč? Proč mě máma opustila? Zmatek. Zmatek v hlavě. Proč? Tuny otázek. Radost a vztek. Chci to vědět. Chci vědět vše. Kdo jsou oni? Proč? Kdo jsem já? Proč? Radost a vztek. Vztek! Ale já to vědět chci!

Ředitel výchovného ústavu byl dlouho nepřístupný. Štválo mě. Já

byl číslo! Měl ode mě odstup. Chtěl mi vůbec pomoci? Moc asi ne. Přišlo to! Na víkend jsem jel poznat rodinu. Konečně!

Sedím na zastávce ve Znojmě a čekám na autobus do Ostravy. Cesta je hodně dlouhá. Jsem nervózní. Přerov – 15 minut. Dávám si pivo. Debil! V autobuse není záchod. Jsem nervózní. Ostrava. Konečně! Běžím do nádražní haly. Záchod! Pak skočím na tramvaj. Kam jedu? Sakra!

Našel jsem telefon. Volám mámě. Dorazil jsem. Byl jsem unavený, moc unavený. Máma! Uvítání. První pozdravy. První věty. Máma! Usnul jsem. Já mám rodinu!

Uteká rok a já opouštěl ústav. Na svobodu? Dostal jsem peníze. Nějakou výbavu na začátek. Zařídili mi bydlení. Dům na půli cesty. Přijel jsem tam. Zavolala si mě sociální pracovnice. Pomáhala mi při vstupu do života. Šel jsem do nového bytu. Šesté patro. Byt pěkný, ale velký bordel.

Skupinové sezení. To je tam normální. A já ještě nestačil ani uklidit. Jen to nejnnutnější a už jsem se pěkně oblékal. Čekal jsem, že tam bude alespoň nějaká hezká holka. Těšil jsem se. Trochu se i bál. Byl jsem tam mezi prvními. Sedl jsem si na pohodlnou plyšovou kostku a čekal na ostatní. Čekám a čekám. Nuda. Šok! Lucka! Lucka, má bývalá. Neviděl jsem ji asi sedm let. To kecám. Spíš jen tak dva roky. Připadá mi to ale jako věčnost. Všimla si mě. Přichází ke mně. Což zdrhnout? Blbost! Do dveří už vstupuje pedagog.

„Kampak mladěj? Začíná sezení!“ křiknul na mě pedagog a já se šel posadit. Kam? Nezbylo, než si sednout vedle Lucky.

„Ahoj. Dlouho jsme se neviděli. A že jsi taky napsal, co?“ dloubla si do mě Lucka.

„Neměl jsem čas. Škola a tak. Víš, co myslím.“ prohodil jsem a ani jsem se moc nesnažil o přesvědčivou výmluvu. Lucku už jsem fakt dlouho neviděl. Nezajímala mě. Teď mě bavili kluci, občas blbosti a občas hulení. Obyčejná holka.

„Ses na mě vysral,“ vyčetla mi Lucka, ale ani mě to moc nebolelo. „No nic. Přijď večer ke mně, něco ti ukážu. Něco, co by tě mohlo zajímat,“ lehce se zarděla a já v jejích očích už snad ani nezahledl přílišnou zlobu.

Byteček měla pěkněj. Bydlela v pátém patře. O jedno patro pode mnou.

„Hmm. Máš to tady pěkný,“ pochválil jsem jí upřímně a měl jsem ještě před očima ten svůj bordel. Snad ho taky nějak zvládnou. „Já se teprve zabýdluju.“

Vstoupil jsem do pokoje, televize, dývko, věž, sedačka a v rohu dětská postýlka. „Kurník! Ty máš děcko, jo?“

„Ty taky, Jirko,“ srazila mě do kolen bleskově vystřelenou odpovědí. V hlavě se mi to pěkně motalo. Sakra, vždyť já už Lucku neviděl léta. Proč vlastně jsem jí neviděl? Pokecali jsme. Jo, je to tak, já mám dítě! Aha! Jsou tomu teprve dva roky, co jsme se s Luckou přátelili, tak to sedí. Asi pět hodin jsem strávil s Luckou a se svým rok a půl starým klíčikem, s mým synem. Odcházím do svého bytu. Jsem šťastný. Ale co kamarádi? Vždyť jsme se přece domluvili, že...

Čas ubíhá. Už tu bydlím tři měsíce. S Luckou a se synem ale ne. Bydlím vedle Lucky, vedle syna. Nelíbí se jí, co teď dělám. Nelíbí se jí kluci. Nelíbí se jí moje záliby. Nelíbí se jí moje hulení a perník. Hm.

Pořád ne a ne si sehnat práci. Lucka odjela do Prahy za babičkou. A já poznávám Karla. Párkrát jsme se viděli v pastáku. Měli jsme si co říct. Bydlel s Květou. Karel s ní měl problémy. Možná spíš

Květa s ním. Tak často spával u mne. V tu dobu se naproti mně nastěhoval jeden kluk. Karel ho znal. Často za ním chodil.

„Hej vole! Pojď se mnou, někoho ti představím,“ povídá mi jednou Karel, a tak jsem se seznámil s tím klukem od naproti – s Hansem. Rozhlížel jsem se po Hansových bytě, všude byly černé zdi. Černé a žluté. A na posteli – zbraně. Uff! Kam jsem se to dostal? Otevřel jsem skříň. Byly tam nějaké prášky. V druhé skříni taky. Prokristapána! Jsou tu drogy a taky se tu vaří. Málokdy jsem s klukama stál u varny. Neměl jsem práci, neměl jsem rodinu, Lucka se ode mě odtahovala a syna zapírala. Můj svět byly drogy. Perník a tráva.

Je pondělí, venku svítí slunce a mně se nechce z postele. Karel se vrátil zpět ke Květě a Hanse jsem neviděl už dva dny. Těch akcí, co jsme podnikli. Těch věcí do zastaváren. Těch podvodů. Těch mejdanů. Ten večer jsem si sice nedal, ale trochu jsem o tom přemýšlel. Trošku hodně.

Někdo klepe na dveře, ale já neotevřu. Vážně se mi nechce vstávat. Když to přešlo, asi po pěti minutách, někdo zespoda řve.

„Jirkóó! Hééj!“ nevšímám si toho a balím jointa. „Jirkó! Máš jít na úřad práce.“

A do prdele! Koukám na hodiny. Čas ukazuje, že do Vítkovic to mám stihnout jen tak za třicet minut. Nemožné! Zkusím to. Oblékám se a vyrážím. Dole mě čeká můj dvanáctiletý bratranec Patrik.

„Co tu děláš?“ křiknu na něj. „Máma říkala, že mám dneska u tebe přespat.“

Samozeřejmě, že kecá. Teta zase někde chlastá a hraje automaty, možná i s mámou. Teď to ale řešit nemůžu. Beru malého Patrika s sebou. Doběhli jsme na úřad práce, úřednice spustila, že jsem se zdržel o čtyřicet (!) minut. A to prý úřednice trpět nemůže, a proto jsem byl z úřadu práce na tři měsíce vyřazen. Docela dost nasranej jsem i s Patrikem rychle odešel do blízkého baru Schantal. A hele! Tady byli můj nevládní fotr, moje matka i teta s babinou. Těžce kalili a zdálo se, že je od automatu neodlepí ani ředidlo. Patrik čekal venku. Co s ním? Hádat jsem se nechtl, a tak jsem si od mámy vzal dvě stě a tetka mi pro Patrika dala taky dvoustovku. Dneska se braly sociální dávky, a tak i já jsem si šel pro čtyři a půl litru. Dost dobrý peníze! To bude žranice.

Je odpoledne, něco kolem čtvrté hodiny. Bratranek hraje playstation a já jdu k Hansovi přes chodbu.

„Čau vole, kde si byl ty dva dny?“ hned jsem na Hanse vyštěkl.

„Ale nikde. Potřebuješ něco?“

Koupil jsem si hulení a Hans mi přidal navíc ještě gram perníku. Chtěl jsem nejdřív odmítnout, ale šhubání v jeho písku mi to nedovolilo. Chuť byla veliká.

Tetka si ráno vyzvedla Patrika. Nedalo mi to a já si zkusil dát malou, jiskřivou čárku od levé a pak do pravé nosní dírky. Boží! Začalo to šimrat a zdálo se, že mi praskne hlava. Už to přestalo, v puse jsem měl sucho a pustil jsem se do vaření.

Je devět večer, někdo klepe. Já stále vařím.

„Čau Karle, ahoj Květo!“

„Co děláš, ty vole?“

„Vařím a vařím a smažím a pečů,“ snažil jsem se být najednou vtipný.

„Jsi na perníku, nebo co?“ Do toho ale zase klepání. Hans.

„Čau Hansi!“ syknul jsem na Hanse přes rameno trochu překvapeně.

„Ty vole, Jirko, co děláš?“

„No, já vařím a smažím,“ řekl jsem na půl pusu a pokračoval ve vaření dál.

Vecpali se skrz chodbičku dovnitř. Na stolech už bylo jídla, kam se podívali. Kuřata a sekaná, zelí, smažený květák i žampiony, rajská, plněné papriky, rýže, brambory a knedlíky sladké i chlupaté. Bylo toho moc, ještě dva dny jsme to dojídali. A dva dny nám bylo fajn. Měl jsem u sebe zase svoje kámoše. Byl jsem zase ve svém živlu. Bylo mi fajn!

Po dvou týdnech se ke mně dostavil pedagog – že je mu prý líto, ale bohužel se mám vystěhovat. Buch! Důvod byl neznámý. Sbalil jsem se a vypadl. Stejně to je určitě kvůli tomu vyřazení z úřadu práce. Byla už tma a mohlo být kolem osmé. Karel a Květa šli kousek se mnou a radili mi. „Tak zkus Červený kříž. Nebo Armádu spásy.“

Kousek odtud bydlel kluk – představil mi ho můj dobrý kamarád. Klepu na okno. Bydlel v přízemí. Okno se otevírá.

„Ahoj Franto,“ vítám se s ním.

Řekl jsem mu, jaký mám problém, a tak mě nechal u sebe. Ale jenom na týden, a tak se mi v hlavě líhl plán.

Krásné slunečné červencové dopoledne. U Franty jsem už dva dny a teď směřuji do Poruby za kámošem. Volá mi Pedro: „Čau Jirko! Hele, vole, v pátek přijď na Stodolku, mám pro tebe práci. A bát se nemusíš, pohodička.“

„Tak jo, O.K., tak v pátek! Kam mám dojít?“ To znělo moc zajímavě. Pedro snad nikdy nemluvil do větru. Nebo teda jen málokdy. Jeho nadšení se přeneslo i na mě.

„Budu v Kongu, vole..., sejdem se tam, jo?“ dodal ještě Pedro a věc byla domluvená.

V pátek večer mířím do Konga. Měl jsem dva litry, no, tak jsem nejdřív zašel k Pištovi. Litr jsem dal za gramec péčka. Supica! A pak hned do Konga. Dal jsem si čaj, můj oblíbený salep. Pedro mi posílá SMS, že je u mě za pět minut, ať mu objedná pítu. Konečně přišel a já čumím a čumím, ale Pedro má pořád plnou hubu toho plněného arabského chleba.

„Tak už mluv, Pedro. Jsem napnutý...“

„Dobře, dobře. Víím, že tě vyhodili z bytu i z úřadu práce,“ přitom ještě Pedro dožůžlává svou večeři.

„Jak to víš, vole?“

„Počkej. Taky víím, že furt ještě nemáš kde bydlet. Víím, teď si na chvíli u kámoše...,“ zase se zakousl do pita-chleba. „Ale jen na chvíli, vid? Víš co, Jirko? Já ti s tím pomůžu. Teď ale, vole, potřebuju pomoct od tebe já. Budu se ti revanšovat. Souhlas?“ Zamyslel jsem se. Moc na vybranou jsem neměl. „No tak povídej, kámo.“

„Hele, vole. V deset sem přijde holka. Sedne si k tobě, ale ty jí oslovíš první! Budeš teď Pedro. Zabav jí, mluv s ní, tancuj s ní, prostě cokoliv,“ ucucnul si vínka a pokračoval. „Pak ji vem do hotelu Elektra. Máš tam zaplacen pokoj – na moje jméno.“

„To nevypadá špatně. No, a je to aspoň pěkná buchta?“ a už jsem si představoval, co všechno by se mohlo dít. „Ale počkej! Já se teda mám vydávat za tebe? A to je všechno? Jo?“

„Jo teď ty budeš Pedro. Třeba to ale nebude až tak jednoduchý, ty jí musíš něčím zaujmout, čímkoli, rozumíš? Pokud to bude vše v pohodě, máš ode mě prachy a počítej s dalším kšeftem.“

Proběhlo to, jak mělo. Večeře, tanec, sex a vše to cáloval Pedro. Snažil jsem se a ono se mi to vyplatilo. Od Pedra jsem měl v Porubě zařízený podnájem. Rodinný domek, luxus! Vydělky byly čím dál tím lepší. Bral jsem pět až deset tisíc za noc. Super! To je život! Za týden jsem měl zhruba čtyřicet tisíc! Jenže jsem podle toho i utrácel. Když už jsem docela znal své takzvané klientky, když už jsem myslel, že z toho vlaku nikdy nevyskočím, všechno se to posralo!

Dva měsíce sladkého života! Šel jsem si dát sklenku do baru na Stodolní. Volá Pedro a cosi mumlá. Moc mu nebylo rozumět, jen to, ať seženu dvě stě tisíců. Dvě stě?! Se asi posral, nebo co? Kde já teď seženu 200 tisíc? Něco málo jsem měl našetřeno, ale určitě ne tolik. Letěl jsem domů pro svoje úspory, věděl jsem, že časem zase prachy vydělám. Měl jsem asi osmdesát tisíc a v kapse tak šest litrů. Volám Pedrovi, a ten mě posílá do bývalé fabriky v Karolíně, kousek od centra. Když jsem tam doběhl, strnul jsem! Pedro klečel zády ke zdi a hromotluk Remo, dost profláklý Arménc, na něj mířil pistolí a vztekle řval rovnou na mě: „Máš ty prachy? Tak máš je?“

„Mám, ale zatím ne všechno,“ vykoktal jsem roztřeseným hlasem a koukal mu přitom bojácně do očí a na pistolí a do očí... Pedro se svíjel. Nic mi nenaznačil. Ničemu jsem nerozuměl.

Arménc mi vyrval prachy. Zařval na Pedra, že jeho kšeft právě skončil! Odjel. Remo dohazoval kšefty s paničkami. Dohazoval je Pedrovi a Pedro zase mě. Posralo se to. Spravit už se to nedalo. Prachy v čudu! Budu zase na suchu! Do hajzlu!

Teď bydlím na ubytovně v Zábřehu vedle Kotvy. Snažím se přivydělávat si brigádami. Moc to teda nejde. Je to jen na bydlení a na trochu jídla a na ošacení. Dnes je pátek a já dneska nemám šichtu. Tak jedu do AVION shopping parku utratit nějaké prachy za jídlo a stavím se u Renka v zastavárně pro nějaké roztomilé zbožíčko. Mám nakoupeno a tak si ještě u Renka šlehnu a valím na Svinovské mosty. Tam přisednu na autobus, který mě svezde do AVIONU.

Stojím na zastávce a koukám bezmyšlenkovitě do davu. Zahlídnou Lucku. Nebyla to halucinace! Vydávám se k ní, ale všimnu si, že od cedule s jízdním řádem k ní kráčí ještě druhý chlapík. Zarazil jsem se a koukám na ni, na něj, objímají se. No, to snad ne! Nasral jsem se. To už si mě Lucka všimla. Než stihla něco říct, tak jsem tomu frajerovi jednu pustil. Přímo na ksicht. A Lucka vrazila jednu zase mně! Byl to Lucky bratr, právě jí půjčuje byt. Cítil jsem se docela jako vůl! Sice jsem se mu omluvil, ale ten monokl... Lucina tady dostala práci a Alex už povyroste. Se mnou už ale nechtěla mít nic společného! „Jirko, nedělej mi to! Už takhle je to pro mě těžký,“ s náznakem soucitu mi řekla Lucka.

„To, že mě vyhazuješ, je pro tebe těžký? Vždyť jsem ti dal všechno! A tys na mě poštvála rodinu. To jsem ti už odpustil, ale neodpustím ti, že jsi odešla s mým dítětem a takovou dobu ses neozvala.“

„Víš co,“ zvázněla Lucka a v očích se jí zablesklo hněvem. „Nemá to cenu. Podívej se na sebe. Jak ty žiješ? Jak vypadáš? A s kým spíš? To se ani neptám!“ Zčervenal jsem, jak se razantně do mě pustila. „Si úplná troska! Tak to i zůstane!“

Jakoby Lucka věděla, že jsem bez peněz, bez bydlení, bez budoucnosti. „To je jen tvůj život. Nás do toho netahej. Práskej si to, třeba chćipni! Ale do nás se neso!“

Za Luckou se zavřely dveře autobusu a já stál na chodníku bez myšlenky – omráčen nebezpečně pravdivou skutečností, že můj život je v hajzlu. Měla pravdu. Jsem v hajzlu. Jsem totálně v prdeli!

Musel jsem něco podniknout, abych vrátil život tam, kde začal. Jenže – veškeré mé podnikání špelo maximálně do kriminálu. V té době jsem si to ale ještě tolik nepřipouštěl. Navštívil jsem starého kamaráda, v té době provozoval v Zábřehu hemu-bar Čína.

„Ahoj Tome,“ zaskočil jsem Tomáše právě za pultem baru.

„No, ty vole! Co ty tady děláš? Pojď sem, ty draku.“

Začali jsme kecat o blbostech, až došlo na to, jak žiji. Tom mi poradil jednoho kluka, který má tipy na různé kšefty. Neznal jsem ho. Tom ale jo. To mi stačilo. Možná mi pomůže k prachům.

Jedu do Přívozu na Sad Boženy Němcové, tam prý na mě bude čekat vedle tramvajové zastávky. Začínám ho prozvánět a on, chlápek, který stál vedle mě, mává, ať jdu k němu. Nabídl mi ‚rychlou akci‘. V Zábřehu jsem měl počkat ještě na Smokiho a na Kubánce. Tip jsem dostal. Uděláme zastavárnu! Kluci už jsou tady a čekáme, až odejde majitel. Zapalují jointa a potahují. Dost dobrý zboží!

„Smoki, kde jsi to zas sehnal, vole?“ zajímalo mě a slastně pomlaskávám.

„No, to je vod Paťase. Dal jsem mu pětikilo a on mi dal desetigramový pytel.“

Majitel odchází. Zajistil dveře a nasedá k nějaké ženské do auta. Jedou pryč. Uff..

„Jdeme hoši!“ syknul mezi zuby Kubánek a odhodil jointa. Přisavky jsme měli svoje a od Tomáše jsme měli půjčené řezáky na sklo. Profesionálním způsobem Smoki zlikvidoval alarm – stačilo mu kladivo. Takové to kovářské. Radši jsme se ale schovali, kdyby měli přijet poldové. Super! A je klid. Přitiskli jsme přisavky na sklo a Kubánek řezal. Kompletně jsme to vybilili. Zboží jsme naházeli ke Smokimu do auta a už jsme pádili za Jarkem do zastavárny. Koupil to všechno, až na tři nedobré mobily. Bylo toho hodně a prachů taky. Zajeli jsme k Tomovi domů, v Číně dneska nedělal. Dalí jsme mu jeho podíl a já jel na ubytovnu s dvaatřiceti tisícovkami v kapse. Šupa kšef! Bude zas nálada!

Volá mi Lucka, ale já to nezvedám. Není mi dobře. Včera jsem to přehnal. Už je to měsíc, co jsem neměl žádný kšeft. Prachů je málo, chuť na perník je veliká. Moc mi toho už nezbývá. Na ubytovně mám smlouvu ještě na týden a v kapse poslední tři stovky. „Tak co? Jsem už tedy konečně v prdeli?“ ptám se sám sebe. Sedím na zemi, opřený o čelo postele a koukám špinavým balkónovým oknem ven na déšť a na oblečení, které mi mokne na zábradlí. Zapalují si jointa a prohlížím esemesky, které mi došly. Jedna byla od Lucky. Mám k ní zajít. Nemám dělat voloviny, že prý to urovnáme. Byl jsem už na dojezdu a taky mi bylo docela zle. Nereagoval. Seru na ni!

Někdo bouchá na dveře a já s nechutí vstávám.

„Kdo je?“

„Tom Cruise, ty vole!“

„Neznám žádného Toma Cruise,“ pokusil jsem se o humor. Moc to ale nešlo.

„To sem já – Dan,“ ozval se konečně borec, ale jeho hlas mi nic neříkal. Ani jeho jméno. V hlavě jsem měl vymetýno. Otevřu dveře a tam stojí můj dobrý kámoš z děčáku! Objali jsme se a já ho pozval dovnitř.

„Chceš kávu? Nebo vodku?“

„Dík, ale nechci,“ povídá Dan mezi dveřmi do pokoje. „Já přišel s tebou jen tak pokecat.“

„Poslouchám tě, vole. O čem chceš pokecat?“

„Volala mi Lucka... prosila mě... ‚ať ti domluvím...‘“

„No, počkej, vole! To si přišel jenom proto? Víš co?“ rozzuřil jsem se. Byl jsem furt jako praštěný. „Vypadni, vole! A hned!“

„Počkej. Nech mě přece chvílku mluvit,“ nemínil se Dan jen zase otočit ve dveřích.

„Drž hubu! Drž hubu a zmiz! Do mě a do Lucky ti nic není, vole!“ Byl jsem zase vzteklý! Vyhodil jsem ho. Už je klid. Otvírám dveře na balkón a zapalují si už posledního jointa. Potřebuju se uklidnit.

Dan stojí dole: „Jen pro informaci, vole. Čeká s tebou další dítě! Chápeš to, ty vole?“

„No, to ne! To mi nikdo nepřišije! Žádné dítě s ním nemám,“ zařval jsem z balkonu naštvane.

„Hele! Vyřídí jí, že si to slízne někdo jiný. Já ne!“ zahulákal jsem a bylo mi jedno, že to slyší celý barák. „Já s ním mám Alexe a toho mi vzala!“ Nechci řešit neřešitelné, tak to tedy neřeším!

Stavil se u mě malý Patrik. Přišel rovnou ze školy. Udělám mu rybí prsty a vytáhnu k tomu zbytek bramborového salátu.

„Jirka,“ povídá Patrik ještě s plnou pusou bramborového salátu, „jdeš dneska s námi do Vítkovic?“

„S kým s námi?“

„S námi, vole. S klukama z cementárny a ze Štramberské. Jdeme na železo.“ Kývl jsem a rovnou jsme vyrazili. Stejně nemám co dělat. Aspoň na chvíli zapomenu na všechny ty blbý problémy. Stojíme na Mírovém náměstí a já si jdu koupit cigára. Jsme domluveni, že na nás všichni počkají u zadního závodního přejezdu Vítkovických železáren. Tam bylo pěkné místečko, kde se dalo schovat v blízkosti kolejí. Každý den asi kolem páté projížděl motorák plný železa. Šrot. Nikdo tam ještě nebyl a tak jsme si s Patrikem dali po cigaretě. Je mu dvanáct, ale kouření mu už jde. Čekáme na ty bratránkovy kamarády. Za deset minut jeden přichází a za ním další. Každý má v ruce sáček s toluenem. Pomalu to do sebe vdechovali. Dost velký svinstvo! Ale feťákoví, který nemá prachy a chce, aby byl chvíli v rauši, to stačí. Dal jsem si taky. Aspoň to čekání uteče. Kašlal jsem na nějaké rozleptávání jícnu nebo jater. Věděl jsem co to umí, ale co? Seru na to! Seru na poučování moudrých.

„Jirka..., už jede lokálka,“ ohlásil můj malý bratránek.

Rychle jsem se probral, lokálka zastavila u brány a skáču na vagón. Já a Kočo jsme vyhazovali těžké a větší kusy a Patrik se zbytkem kluků ty malé kousky železa. Kočo chce vyhazovat ještě za jízdy, ale já už ne. Stačilo, co už tam bylo vyhozeno. Každý jsme měli po litru. Šli jsme na Mírák do večerky koupit si jídlo a cigára a tak. Čekáme na tramvaj společně s Patrikem.

„Jirko, můžu dneska spát u tebe doma?“

„Proč by ne?“ povídám Patrikovi bez známky zaváhání. „Ale mám tam smlouvu už jenom na pár dní.“

Tramvaj je tady a nastupujeme. V tramvaji jede pár lidí a skupina cikánů stojí vedle bezdomovce. Bezdomovec vypadá, že spí. Kluci do něj štouhají a cikánsky si něco říkají. Máme před sebou ještě dvě zastávky. Najednou začal ten bezdomovec hořet a řvát. Běhal sem a tam. Ridič hned zastavil. Vyskočil a začal ho hasit. Cikáni se chtějí dostat z tramvaje, ale jsou zavřené dveře. Slyším

policejní houkačky, ale těm klukům se čekat nechtělo. Zkoušeli rozkopávat dveře. Řvali přitom na řidiče, ať otevře. Nešlo to, tak začali bezdomovce i řidiče tlouct hlava nehlava.

„Běžte od nich, vy volové!“ zařval jsem na ně a byl jsem nasranej. Cikáni, ostudu dělaj!

„Co si říkal?“ zasyčel jeden z party a tloukli dál do řidiče a do bezdomovce. „Seš taky černá držka... tak se do nás nesar!“ Vložil se do toho i Patrik. Jeden cikán přiskočil a plesknul jednu Patrikovi na levou tvář. To už jsem nevydržel! Skočil jsem nepříčetně na toho nejbližšího útočníka. Dostali jsme pěkný výprask! Proto, že jsme se zastali chudáka. Pak už si pamatují jen policajty a sanitku. Probouzím se ve vítkovické nemocnici. Sháním Patrika. Je v pořádku, díky bohu! Oba jsme pomlácení. Já mám přeraženou nohu, naražená žebra a tak. Patrik je na tom o chlup lépe. Dobrý skutky už nedělám. Seru na všechny! Snažím se s kamarádem o pár podvodů. Hlavně půjčky a leasingy na auta. Jde to, ale už to není ono. Pár babek to však hodí.

Dneska valím na kalbu ke kámošovi. Pozval mě a spoustu svých známých. Užival jsem si to. Supica! Ráno se probouzím doma a vedle mně úplně cizí holka. Snažím se ji probudit.

„Lucko? Petro?“ nevím, jak se jmenuje. Konečně se probouzí. Udělám jí kávu a za moment se loučíme. Nechci se teď vázat. Sex, joint, čárka a stačí to. Není potřeba to přehánět. Čtu si příchozí zprávy. Volal mi Renek. Zavolám mu nazpět: „Čau, vole, to jsem já, Jirka. Ty jsi mi volal?“

„No jasně, potřebuju s tebou mluvit. Jirko, dojde zítra na Stodolní ulici do Baru Kongo, všechno ti tam vysvětlím. Jasný?“

Jedu do Zábřehu k hrušce, kde už čeká Renek. „Pojď, zajdeme radši do pizzerie a tam ti řeknu detaily,“ prohodil Renek, a tak jsme zase šli.

„Hele, je to jednoduchý Jirko. Chlápek bude vybírat prachy v různých barech a mi ho při posledním výběru vočurujeme. O.K.“ pošeptal mi tiše Renek a pečlivě sledoval moji reakci. Byl jsem ještě zhlulenej. „Tak jo,“ povídám Renkovi, „jdeme na to. Ty víš, co a jak.“

Stojíme u baru Patrik v Porubě a sledujeme, až ten týpek vyleze ven. „Už jde!“ volá Maťo. Šel do toho s námi. Renek se rozběhl a skočil po chlapíkovi. Maťo mu špičkou boty kopl přímo do nosu a já bral tašku naplněnou penězi. Nevím kde se to ve mně vzalo. Běžel jsem jako o život. Z konce ulice jsem slyšel policejní houkačky. Schovali jsme se do popelnice na papír. Byl jsem úplně grogý. Čekali jsme. Chtělo se mi spát. Je ráno a v popelnici nás

probouzí jeden starý dědek. Něco si mumlal pro sebe. Srali jsme na něj.

„Jdeme ke mně, kluci,“ navrhl jsem, protože jsem bydlel nejbližší.

„Seru na to, jdu domů,“ řekl Maťo. Rozdělili jsme si balík a domluvili se na zítřek. Výtahem jedu do šestého patra a otvírám dveře. Někdo mě svalil na podlahu. Šok! Policista! Spoutal mě a jeli jsem na policejní stanici. Tomu říkám rychlost! Skončil jsem na dva dny ve vazbě a soud my udělil podmínku na dva roky. Všechno tím haslo. Lucka se odstěhovala zpět k babičce do Prahy a já musel prodat byt, abych měl na dluhy soudu a jiným lidem, kterým bych nechtěl skončit v ruce. Jsem na ulici a spím v baru u známého. Mám ještě dva kámoše, kteří mi zbyli. S nimi chodím krást do obchodů, a kde se dá. Sotva na živobytí a na pár šlupek.

28. ledna roku 2007 byla hnusná kousavá zima. Směřuji do baru v Zábřehu. Vytáhnu z kapsy zbytek pečka a dám si dvě čáry. Kouknu na tramvaj, kdy to jede.

„Hele v kolik to jede do Poruby?“ zeptala se holka, která stála vedle. „Taky jedu do Poruby“ Domluvili jsme se, že pojedeme spolu a že mně někam pozve. „Nevadí, že nemáš prachy,“ řekla mi. Za chvíli v baru Al Capone jsme se ale pohádali. Že prý mi nic neslíbila. Po pěti minutách jsem jí přísvedčil a ona nasraně odešla.

„Sis tady zapoměla mobil,“ volám za ní, jenže ona už mě neslyšela a venku už nikde nestála. Dopil jsem čaj a rozhodl se, že mobil prodám. Možná bude na gramec. Na Náměstí republiky mně začal ten její mobil zvonit v kapse. Ozval se dost našťvaný dívčí hlas. Že jsem jí prý mobil ukrad a ať jí ho vrátím. „Tak dojeď na Náměstí republiky, budu tady čekat.“ Dojela, předal jsem jí ho a ona mi začala nadávat a kopl mě přímo do rozkroku. To jsem nevydržel. Jednu jsem jí vzteky flákl. Byla docela bumbříček. Měla tak sto kilo a já tak padesát. Feťák. Když se mi vyšklubla, utekla směrem k trolejbusům. No, radši zmizím, řekl jsem si a běžel jsem kolem Kauflandu Karolína.

Je 3:50 hodin a mě zatýká státní policie!

„Zahodte všechno z kapes! A ke zdi! Nohy dozadu! Víc! Ještě víc!“

„A kam si je mám strčit? Do prdele?“ To už se mnou policajti švihl o zem a pak mi dal jednu ránu do břicha. Strčili mě do policejního vozu. Smutně sleduji Ostravu, silnice, lidi, domy. Na dlouho to bude naposledy.

KVĚTA LIČARTOVSKÁ

JÁ TAM NEBYLA...

Pamatuji si na to, když můj tatínek večer hrával na kytaru a učil mě zpívat, zatím co maminka pro nás připravovala večeři. Můj mladší syn dnes vydává školní časopis a hraje bezvadně fotbal za školní tým... ALE JÁ TAM NEBYLA... nepodpořila ho a netěšila se z jeho prvního gólu. Byla jsem ZDE.

Pamatuji si na to, jak mě máma vyprovázela na můj dětský tábor. Mám staršího syna, který se rozhodoval mezi přijímačkami na sociálně právní školu anebo na obor kuchař-číšník s maturitou. JÁ TAM NEBYLA... byla jsem ZDE.

Vzpomínám na školní besídku, kde jsem byla lesní vílou. Má maminka přišla pozdě, protože jí v práci zdržel šéf, ale dobře si pamatuji, že tleskala ze všech diváků v hledišti nejvíc.

Můj starší syn nedokončil střední školu protože zjistil, že jeho přítelkyně čeká miminko. Musel se rychle rozhodnout a nechtěl

chybovat, tak moc mě potřeboval ale JÁ – JÁ tam NEBYLA – byla jsem zde!!

A když můj mladší syn LUKÁŠEK měl takové horečky, že blouznil a volal „MAMINKO“ – JÁ TAM NEBYLA – byla jsem OPĚT ZDE.

Vím o své spolubydlící, že nemá ráda černou barvu a její kečup, ale co rád jí můj syn a nebo naopak, co rád její – já nevím a víte proč?

PROTOŽE JÁ TAM NEBYLA.

Tak moc jsem si přála být tou nejlepší a nejobětavější mámou, ale to už nejspíš nestihnu. Udělám proto maximum, abych byla tou nejlepší babičkou pro má vnoučata.

Dneska tu opět sedím a čekám, až rozdají poštu. Čekám a doufám, že napíšou. Patrik? Lukáš? Ale proč by měli?

Vždyť JÁ TAM NIKDY NEBYLA...

KRISTÍNA HALKOVÁ

ROZPRÁVKA

dieťa sa prisaje na bezrukú ženu a ostane tam

visí takto hodiny
dni
celé roky

kým ho niekto nájde a neuloží do postele

tvoja žena
– povedia
nikdy nebola tvojou matkou

dieťa vydýchne

hodí sa naprieč vodou

umrie hladom a dospeje

nájde si inú ženu
po použití vyvráti

v puberte

vysaje množstvá
a množstvá
bezrukých žien

stále viac

viac než stovky

v rámci materskej lásky
súťažia o jeho priazeň
s ostatným akciovým tovarom

HLAD

hlad

celé ústa plné hladu
dieťa s obhorenou hlavou
sedí okolo stola
a požiera si prsty

jeden
po druhom
a po treťom

sa rozplače
strčí
si do úst pravú nohu

strčí ju tam až po koleno

blázon

smeje sa jeho matka

ako chceš dobehnúť sám seba, keď
začínaš vo mne?

APACHEE SONG

iba raz

zvuk rozrezal atmosféru

tak toto
je teda naše telo

kojotia žena kráčajúca hore kopcom
páli v dlani ľudské vlasy
ako posledný zvyšok
tvojej nesmrteľnosti

na oblohe mŕtvy vták

si, kto si – a odkiaľ – povedala

tak ako ja
... tenká, biela čiara za ním

#2

táto hra sa volá

Vezmime to od konca

dieťa v tejto hre
sa postaví vedľa seba
a odráta sa

keď na neho príde rad

musí sa vrátiť do ženy z ktorej vyšlo

žena

sa nevracia nikam

nájde si svoju plachtu

(žije v nej)

#1 (THIRD WORLD REINBORNATION)

a keď bolo každému načisto jasné, že
domy majú okná ako oči a
nedívame sa my von,
ale domy na nás,

dovnútra,

prestalo slnko zapadať

v lesoch sa objavili temné srnce

bolo to ako dýchať vodu

ako keď to o súmrak prehráš

väčšina ľudí sa prebudila do jednej z vlastných smrtí a odmietla
sa vrátiť

v svite skrine

konečne

bol klud

3 (APOCALYPSE)

vieš,

neustály život na tom okne
a to zore
spôsobili v ľudských pľúcach reťazový výbuch hélia

maximálne slnko v centre
trvalo to 300 rokov.

boh neprišiel

vlastne nikto

domy ďalej pestovali naše mäso,
rozložené ako muchy – po cestách

apatické organizmy
húžde múrov

hovorili. že som sama. hovorili. že nemusím. že to stačí.

že keď zavriem
tieto oči
otvorím kruh

a jeden krok

to stačilo vlastne vždycky. hovorili

odrážaj sa
odrážaj sa
neúplnosť ako hybná mechanika snenia

vedel si, že?
boli tam a
chýbalo nám len tak málo

ale

zrušila sa polarita.

v šiestom cykle dopĺňania ozónu a ADNT
gravitácia náhle prestala mať zmysel
a my
sme nemali čo stratiť

.....

Kristína Halíková (* 1982, Košice)

momentálne žije v Praze.

VLADO ŠIMEK

TOUR DE FRANCE

na bielom papieri
sedí strakatý motýľ
pozerám na neho čkám
rozmýšľam
čo sa stane

a ono sa možno nestane nič
motýľ odletí a ja ostanem žiť
tak akoby som mal

alebo sa možno niečo stane
ja zoberiem sirku
prepálím mu krídla
motýľ zhorí
neodletí
sirku odhodím do trávy
tráva bude suchá

vzbĺkne
najskôr kúsok
potom väčší

ja utečiem

chyťí prvý strom
potom druhý
tretí zabije prvého človeka
prvý druhého
tretí zavolá hasičov
hasiči budú mať veľké autá
s húkačkou
les zhorí
bude to v správach
ja budem pomáhať pri jeho hasení
budem vyznamenaný

budem v správach
potom mi na to prídu
chytiť ma
budem v správach
pôjdem do basy
budem mať veľa času
nájdem si frajera
frajer ma bude chrániť
začnem si písať s nejakou slečnou
zn. zúfalá
frajer ma nechá
niekto ma zmláti
vyjdem z basy
ožením sa s nejakou slečnou
nebude mať so mnou deti

rozvedie sa so mnou
kúpim si psa
ožením sa druhýkrát
narodí sa nám syn
pes zdochne
narodí sa nám dcéra
kúpime si druhého psa dom
záhradku
naučím sa po španielsky
bude mi to na nič
začnem počúvať michala davida
syn sa za mňa bude hanbiť
dcéra si nájde frajera
utečie z domu
narodí sa jej decko
s frajerom sa rozíde
vráti sa k nám
mi ju prichýlime
spraví si maturitu
ja umrem
žena bude plakať
deti budú plakať
pes bude zavýjať
budem mať pohreb
bude pršať
pes ostane doma
všetci pôjdu jedným autom
dostanú šmyk
zabijú sa
pes ostane sám
a nebude to znamenať nič

obrázok
na bielom papieri
strakatého motýľa

Z RÝCHLIKU

svojich kamošov si kupujem
za prachy na pivo
a za cesty vlakom

rozprávam im o sebe a o nej
a oni mi tiež rozprávajú
o sebe
a o nich

na silvestra
keď všetci majú byť spolu
mi pri johnym barellovi
chýbaš

RADOVI

"nebi môjho frajera"
kričala johnyho frajerka
a ja som jej povedal
že nech sa do toho nepletie
že sa jej nebojím
a zdeno vravel že mi prijbe
a ja som
sa postavil pred neho
a s rozťahnutými rukami
zakričal
"no tak mi prijeb"

nespravil to
ani potom ako som mu vrazil do brucha
a nespravil to ani keď
som sa ho snažil popáliť cigaretou
na ksichte

vypil som šesť pív
ciga v hube
bolo mi všetko jedno
a jediný koho som si v tej chvíli vážil
bola johnyho frajerka

NOHY

ty si tá čo si maľuje nechty na červeno
tá ktorá si raz do týždňa holí nohy
a občas možno aj kundu

a ja zas ten čo
má kladivo na železné srdce

je len moje
je len moje
kričím

ty sa ďalej maľuješ
a ja o to nestojím

PONORKA

x.

dievčatko nechaj ma na pokoji
teraz mam chľast a cigy
a kamošov s ktorými chodíme do ponorky
pijeme lacné pivo
a 50 ročné pani
oslovujeme slečny

to aby nás zoznamili so svojimi mladými dcérami

y.

dievčatko nechcem ťa zraniť
tak mi radšej uteč z cesty
som ten čo dal facku sestre bývalky
jedného slovenského básnika
som ten čo vypije 4 pivá a dva fernety
a potom ukazuje
že tam dole fakt nie je vyholený

som ten čo potrebuje byť sám

z.

no dobre dievčatko
tak raz dva krát sa ešte môžeme stretnúť
dať si zo dve pusinky
a zaželať si pekný dník
povedať ajoj
potom sa môžeme trebárs vykupať
a ísť spolu buvkať
ale ráno dievčatko
už nebude žiadne hami hami
žiadne zdobeniny
žiadne miminka
žiadne
my

PP – DISS

kvôli ženskej
jebeš si žiletkami do zápästí
príliš slabý na to aby si sa zabil
aby si povedal
že ti za to nestojí

bezvýznamný ako poézia
píšeš tie svoje sračky
o vode
natečenej do hrtanu

nadávaj na život
ukáž zasa všetkým svoje
dorezané ruky

pri pive

na nič viac nemáš

PRIESKUM

podľa štatistiky máš celkom slušnú šancu
dožiť sa štyridsiatky
zažiť menšiu alebo väčšiu revolúciu
stretnúť psa čo si líže gule
zamilovať sa
stretnúť chlapa čo si nedokáže lízať gule
šukať so šetkou
alebo s vlastnou manželkou
podľa štatistiky môžeš vidieť padnúť
berlínsky múr
pochovať svojich rodičov
po anglicky sa vytratiť do fínska
prečítať to holke s ktorou sa o dva týždne rozídeš
a nerozmýšľať ako to celé čo najelegantnejšie
zakončiť

SEXI

chodím piť s jedným chalanom
je normálny aj keď má sedemnášť
a píše básne

raz chodieval dva týždne srať do tesca
pretože im nešiel záchod
a potom sa s ním rozišla holka
pretože je vraj príliš prítlačlivý
takýchto historiek má viac

kupujem mu za ne pivo a jedlo
a on ma má za to rád

TEPLO 2

ty kričíš za estetiku
petícia proti škaredým a tlstým ženským
nechceš aby nosili minisukne
nechceš aby vo výstrihoch ukazovali
svoje rozliate kozy

škaredé a tlsté holky
by mali chodiť v habitoch a burkách

sláva islámu

škaredé a tlsté ženské
by radšej vôbec nemali vychádzať von

a muži?

tí sa z toho nejak vykecajú

TEPLO 6

aj máme svojich fanatikov
máme svoje obete
máme svojich ľudí čo boli
ochotní chcípnuť za svoje ideály

rozmýšľaš o moslimoch
so svojou kresťanskou morálkou

si predsa skurvene lepší
pretože tvoj svet je lepší
pretože máš prachy
máš sterilnú čistotu na hazjloch v auparku
a ciele ako skončiť školu
nájsť si prácu
niekde medzi tým si nájsť holku
oženiť sa
mať decko
chcípnuť

máš svoj svet
nevydarené vzťahy
svoje prachy
pivo a depresie
máš skurvene viac
ako ten pičus
z bulharska
ako jeho prijebaná dcéra

/.../

niektorí ľudia odchádzajú
priamo zo života

iní umierajú
s hadičkami zaseknutými do tela
umierajú s prázdnu hlavou
a prepálenými obvodomí

gáza prekrývajúca zápach srdca

niektorí ľudia umierajú
bez toho aby to vedeli
umierajú doštatí a dosratí
nedôstojne ako psy
s hubou plnou mäsa
priviazani o posteľ
v sede

dávno
po svojej vlastnej smrti

PRÁVO VÝBERU

slnko presvetľuje pavlače

ona tam stojí
svojím nebezpečným pohľadom
všetko monitoruje

je to démon
výstavná trofej
vedomá si svojej prevahy
rozdáva úsmevy

a chlapi sa ju snažia zbaľiť
na to akí by boli otcovia
ukazujú jej svoj vtip svoju inteligenciu
cit pre umenie a estetiku

nenápadnými dotykmi
sa k nej postupne približujú

ona ich odpaľuje
odtína im hlavy
a hádže do rohov izieb

ticho nad pavlačou
ona sa norí z tmy
a mne v tej chvíli
napadlo

timur lenk

MATKA

ona mala psa
fenu s veľkým ružovým jazykom
objímala ju ako dieťa
ako embryo s kusom placenty
omotanej okolo bradaviek

tryskalo z nej mlieko
rástol človek

MHD

ráno si ženy vystierajú chrbáty
majú po päť prstov na každej ruke
a hlavu zaklonenú do pravého úhla

videl som ich cestovať vlakom
mali melódiu električiek
vneli ako trolejbusy

počúval som ako v nich
praská elektrina

DALLAS

nikdy som nechcel cestovať časom
aby som videl svoje šťastie
aby som videl ako sa jej dotýkam
ako sa ona dotýka mňa

tak ma žerú komáre
sosáky zabodávajú do mojich stehien
ostávajú po nich krvavé flaky

Vlado Šimek (*1982, Bratislava)

vyštudoval Pedagogickú fakultu UK

v Bratislave, odbor história – nemecký jazyk a pracuje ako zamestnanec v administratíve. Od roku 2007 sa venuje organizovaniu literárnych stretnutí – okrem iného Festival internetovej poézie a prózy Siete a séria autorských čítaní, ktoré pripravuje v spolupráci s Miestnou knižnicou Petržalka. V septembri 2009 mu v edícii Pop nakladateľstva Petr Štengl vyšla debutová zbierka poézie Spam a iné <<http://www.literis.sk/index.php?page=distribucia>>. Jeho texty boli tiež vydané v zborníku autorov publikujúcich na internete – Netvorba. Od októbra 2009 je redaktorom časopisu Psí víno. Je podpredsedom OZ Literis.

JAN TĚSNOHLÍDEK ML.

NEBUDE TO LEPŠÍ

*tlustá čára za tím všim je
kolejnice v zatáčce –
položít se & zavřít oči*

- - -
pro martina
- - -

nic není jak má být a
nebude to lepší

ve čtyři ráno
v koupelně před zrcadlem si
zkus úsměv - -

zkus
jak to vypadá když

se usmíváš
jak to vypadá
jak se u toho tváříš -

počítat chomáče vlasů
v umyvadle úsměv
v zrcadle

může to takhle fungovat?

radši
jít spát

probudit se
jít
jít spát

probudit se

jít
jít spát

probudit se jít
spát

nebo to aspoň ještě zkusit

DOVOLENÁ U MOŘE

na balkáně
jsou ještě lidi který
zažili válku -
někdo jim zastřelil tátu nebo kamaráda
znásilnil sousedku
zbořil dům -
nepoznáš
který to jsou a který jsou ty co
jim to udělali -
všichni stejně
opálený
tričko & šortky
na balkáně
jsou ještě lidi který
zažili válku - -
koupim si od nich zmrzlinu
pronajmu byt

NA MALYM MĚSTĚ

když jsme se viděli poprvý
nebylo těžký se do ní zbláznit -
oba zabítý na malym městě jí
čerstvě osmnáct a nemohla se dočkat
až vypadne -
do prahy
říkala
studovat architekturu
kreslit modelovat tvořit
říkala
pár let zpátky teď

sedíme naproti sobě v kavárně
plzeň vs. zázvorovej čaj
mluví o mateřský
o svatbě
o tom jak je s u p e r
mít dvě děti

jasně
říkám
dvě děti jsou super -
dvě děti jako dvě kotvy do života
máš pro koho máš proč a tak - -

na malym městě
dvě děti jako dvě dlažební kostky
do pytle zavázat špagátem a
hodit do skruže

snad je aspoň hodnej ten její
říkám si cestou na nádraží
snad je aspoň hodnej a
i kdyby ne

PANELÁKY

když stojím na balkóně
v šestým patře
v deset večer

je trochu chladno
důchodci venčej psy
pár lidí se vrací z města

kdybych skočil dolu
co by zbylo

co by zbylo
kdybych skočil
za dvacet let

co by se změnilo
kdyby teď někdo
skočil z balkónu
v šestým patře
protějšího paneláku

rána
křik
pár rozsoícenejch oken

SMRT SRBŮM

plánovali jsme cestu do sarajeva -
vyprávěla mi o svojí sestře která
tam žila
o rozstřílených panelákách
o bratránkovi co se zbláznil protože
ne každej je na to stavěnej a
dovede zabítet -

představoval jsem si
jaký by asi bylo jít
se v tom městě projít po sídlišti
chodit *těma* ulicema
odpočívat ve stínu stromu

na kterým se oběsila čtrnáctiletá holka

VŠECHNO MI PŘIJDE TAK SNADNÝ

v létě sedávám v okně a kouřím

v ty chvíle na světě venku
nejsou než lidi který seděj
na balkonech
v oknech
kouřej a ty
kterejm padá popel na hlavu
dolů

jsou to čtyři patra
římsy
parapety
auta a silnice

když je venku pěkně sedím
v okně a kouřím
všechno mi přijde

tak snadný

SVINARY 2010

od zastávky hájovna až
po začátek svinar není
ani jedna lampa -

tři hodiny ráno
dejchat se dá tak napůl

děšť pomalu
prázdna lahev whiskey
smrad rybiny a taková tma že
by v ní nemuselo bejt nic z toho
co bych tam čekal -

žádný domy
žádný lidi
žádná čára která
by půlila silnici na tu stranu
po který by se mělo jít a tu

po který se chodit nemá

ŽIVOT VE DVOU MÍSTNOSTECH

život ve dvou místnostech je
pravidelnej režim je
adresa trvalýho pobytu a
adresa zaměstnavatele

život ve dvou místnostech je
rodný číslo je
telefonní číslo & číslo účtu

obchody domy
fabriky nemocnice všechno

je připravený -

Jan Těsnohlídek ml. (*1987, Krucemburk)

pochází z Krucemburku, městyso poblíž Žďáru nad Sázavou. Po gymnázium K. V. Raibe v Hlinsku vystřídal mnohá zaměstnání – pracoval v knihkupectví, v kavárnách, na stavbách jako elektromontér a zedník, v galeriích, ve fastfoodové restauraci, v notářské kanceláři. Jeho texty byly otištěny v Toaru, Hostu a Psím víně. Jedna z jeho básní byla zařazena do knihy Nejlepší české básně 2009, kterou vydalo nakladatelství Host. V roce 2009 mu vyšla sbírka Násilí bez předsudků. Nejprve jako příloha časopisu Psí víno, po rozebrání nákladu následovalo druhé vydání téhož roku v nakladatelství Petr Štengl. Za knihu Násilí bez předsudků obdržel v roce 2010 Cenu Jiřího Ortena.

STANISLAV OLIVA

VON SE TAK NEMENOVAL

Přímo nad náměstím
letěl Hvízdal svůj let...

...jezdíval na děsivém bicyklu
a vždycky do půl těla
i v lednu
lidi na zastávkách se mu smáli
nebo na něj ůvali

„Zahvízdej !!!“

a on našpulil bradu a začal hvízdát
přes celou fabriku až ke kasárnám –
dál už nebyl slyšet

to pískání bylo strojově přesný
dělal motor
šlapal šíleným tempem
chyběly mu jen ty křídla
jinak by snad vzlétl

...brácha to viděl

letěl nahej
nad největším náměstím ve městě
nebylo co řešit
z desátýho patra to kolikrát neustojej ani andělé
natožpak on

na zastávkách je dneska ticho
přes celou fabriku
až ke kasárnám

BARCELONA

Ve žlutý limonádě na zápraží plavaly vosy
a slunce žhnulo

v televizi značky Aleš běžel film Romulus a Remus
a já byl spálený a natřenéj tvarohem

bráchové si hráli se sestřenicí a bratrancem na zahradě
a já ležel na divanu
a koukal
jak se Romulus pere s medvědem

- byla nuda
a tak sem šel do vedlejší místnosti
a začal sem se hrbat ve starý skříni
uvnitř to páchlo naftalínem
všude byla spousta hadrů

až sem ho objevil
dres
s červenějma a modrejma pruhama
skoro takovej
co měl ten opravdovej fotbalista z fotky
která visela v kabině Sokola Rosice

navlík sem ho na spálený tělo
smrděl naftalínem
a byl velkej až ke kolenům

jenže já byl teď někdo !

vyšel sem ven

aby to všichni viděli

a viděli...
...a záviděli

protože já sem teď byl sakra někdo v opravdovým dresu

to není jako si napsat číslo fixou na triko

tohle byl dres...
a já si v něm připadal neporazitelný
ten fotbal chutnal úplně jinak...

hnědej kovbojskej klobouk co měl brácha na hlavě
byl teď vo ničem

teď tu byl pruhovanej dres
o kterej mě všichni prosili
i když bylo třicet nad nulou

každěj si ho chtěl zkusit
ale byl jsem to já

kdo byl teď největším fotbalistou na zahradě...

Slunce ztrácelo na síle
a my se chystali na odjezd z chaty

máma mi řekla ať ten hadr vrátím odkud sem ho vzal

a mně bylo smutno
nechtěl jsem ho svlíct
byl to vopravdickej dres

takovej co se nevopakuje

takovej
kterej bych dnes už asi rozstříhal

na hadry do garáže

ČTYŘI OČI A DVĚ OKNA

Dvě staré ženy
v jednom domě...

dvě příliš staré ženy na to
aby si samy došly se smetím
sedí u oken
a koukají do ulic -

jedna kouká na ulici s hlavní silnicí
rušnou
plnou lidí
aut
- o víkendech svatby...

tuhle tam dokonce běželi závody
černoši se svítivými botami
pak jeli lidé na kolečkových bruslích
- a také kočáry za dvojspřežím

- za oknem paní v oranžovém tričku -

na život ve vedlejší ulici
kouká paní v květované zástěře
tam je klid
většinou samé známé tváře venčící psy
sem tam krátké jaro v planých třešních
sem tam brzy ráno potkan od řezníka...

dvě staré ženy ve stejném domě

- jen každá s jiným trestem

LOLO HLOUPEJ

Muž opravoval ploty aby krávy neutekly -
zatlouk do země tyčku
a navázal nadvakrát ostnatej drát
-tehdá se ještě elektrika nepoužívala

slunce hořelo
a léto vonělo
muž natrhal maliny a borůvky
a donesl je dětem

„ Kdes byl, ty Lolo hloupej?“
spustila žena na muže-
muž ukázal tašku s malinami
a borůvkami
a usmál se upřímně
bezzubými ústy

„ Bože proč mě trestáš
jdi mi z očí ty... Lolo hloupej!“

muž se usmál
a donesl ovoce vnučatům -

vždycky jim něco donesl
když se vracel z práce...
třeba jenom šišky
když nic jiného nebylo

žena ho už dlouho nenáviděla
říkala mu pořád Lolo hloupej
nesnášela ho protože miloval děti
a ony milovaly jeho

ženu nemiloval ani Lolo ani děti

„ Byla to taková zvláštní paní...“

řekla mi po čase jedna z vnuček
která nemůže zapomenout na smrt
s níž se setkala
při dědově práci

košík s houbami ležel u plotu

JÁRA

Čtu Kvílení
tolik světovosti tlačený ze střev...

zatímco stromům u silnice řežou paže
ze strachu před větrem

verše ječí

- a venku nesmělý déšť
mihotá do čerstvých ran
namísto alelujá

starýmu Járovi
tomu je to někde -
s rukama nebo bez rukou
aspoň pahejl
aby nespád do rybníka

kluka vychoval
- žena mu utekla hnedka po porodu...
kluk je jednodučet
něco přes třicet
a kulicha se ještě nenaučil nosit

kluk je ale dřič
a vyrost taky pěkně-
jako ten kaštan
o kterej se teď starej vozrala Jára opírá

domů však dojde
neřve
nekvílí

ví že klukovi
zejtra ráno namaže chleba
a pak spolu vyrazí na stavbu

kluk je silnej
zastane hodně práce

mizí za rohem

najednou ticho
jakoby tu nikdo nebyl

NA ODKALIŠTI

Stojím s panem Tocháčkem na hrázi
odkaliště
a čekáme až začne týct voda

„ Dneska je krásně co pane Tocháček?“

-nebe je modrofialový
a hladina se kýčovitě třpytí

„Tady bylo vždycky v létě hezky šéfe“
říká zasněně pan Tocháček
za čtrnáct dní de do důchodu
a tak se zasníl
a rozpovídal

...“ A dřív to tu bylo ještě hezčí
byli jsme tady na dvě party
jedna na den
druhá na noc
co my se tady nadělali hovadin...“

„Tamhle dole v rohu sme nechávali pasti
a večer si pak vopíkali pečínku
zajíce, bažanti, psi, kočky...“

„ Vy ste jedli i kočky?“

„ No jéjej to byla bašta
ani sme to nepoznali!“

chlapi z ranní když tam zůstala v pasti
ji naporcovali
ochutili
a nám pak řekli
že tam máme na noc připravenýho
zajíce...

...no a že to byla kočka sme poznali
až když na nás ráno ty kurvy mňoukali“

„ Se pobleju?“

„ Ale né to byste fakt nepoznal šéfe
trocha kmínu, pepře
sme měli bubliny za ušima“

„Jenže pak nás vychytil cechař Polívka
-asi nás někdo nahlásil-
von byl taky myslivec
a tamhle
tam co byla výpalovna gumy
si na nás jednou počíhal za kotlem

- no a pustil to do nás z brokovnice“

„To jako na vestro?“

„Ne- měl tam to bílý co se jí...no to...“

„Sůl?“

„Ne...dává se to taky do polívky...no...“

„Krupky?“

„ Ne...takový to dlouhý“

„ Jo rejži ?!“

„ No rejži !

...Sme měli pěkný jelita

von z toho měl málem průser
ale ututlalo se to
von to byl velkej soudruh“

„Jo to byly časy!

Akorát nás srali Rusáci
vojáci co tady běhali po hrázi
ty nám plašili zvěř“

"Dneska už to tu stojí za hovno
dneska už se jenom maká
já sem z kluků zůstal jedinej

Už se těším do důchodu – šéfe
už mě to tu nebaví!"

Voda začala týct...

A já vedle sebe cítil víc smutku
než radosti

MIRAS A EMILA

I.
Bydleli spolu v jedny z děr
po bombardování z konce druhý světový
-
kousek za rafinérkou
nejblíž k vodě

v takový boudě všelijak pospojovaný

Miras s Emilou

II.
...- je večer a já se chystám na noční
šichtu
čekám na nádraží na trolejbus
v bufetu usrkávám rychlý nedobry kafe
vedle mě Miras

„Mladej nemáš retko
nebo nákou minci?“

dávám mu cigaretu

„kam se chystáš?“

„do práce na noční“ povídám

„to je na hovno v noci dělat
tam nejede ne...“

„to nejde“ povídám

Miras je malý hubený muž
s hnědožlutou tváří
je respektovaným vládcem nádraží
byť je jen o něco větší než lavička
vzná se
zná borce i v Praze
má tam flek
a to už něco značí

„kurva kde ta bába je?
šla za jídlem
už tady má bejt – megera
mám hlad“

za malou chvíli
mě Emila minula u vchodu
kde jsem pokuřoval -
rychlými kývavými pohyby
spěchala za Mirasem
táhla tašku
takovou tu na kolečkách
s kostkama
neskutečně špinavou...

došla k Mirasovi
ten na ni začal řvát
vytrh jí tašku z ruky
a začal se prohrabovat v jídle
- no zabalenýho tam nic nebylo

Emila je asi o dvě hlavy vyšší než Miras
na hlavě má pořád šátek
má roztěkané světlemodré oči
u nichž nevíte jestli se na vás dívají
má vyšpulený dolní pysk
je nejspíš levobočkem císařského dvora
z pusy jí neustále kouká jeden zub
pořád se kýve ze strany na stranu
nepostojí

trolejbus už mi jede...

III.

díra po bombě je dnes zasypaná
stojí na ní OBI

Mirase jsem ale ještě před smrtí potkal
Emilku už měl v pánu
stál před halou
strašlivě sešlej
chtěl po mně cigaretu

dal jsem mu ji
bylo vidět že už má ve tváři smrt

i v očích ji měl

díval se do prázdna

třeba ale vyhlížel
jestli se odněkud nepřijene megera
s kostkovanou taškou...

STAŘEC A KOLO

Starý shrbený muž tlačí kolo
opírá se o něj
jde pomalu
v nosiči nákup
který by v ruce domů nedonesl
- stařec a modré kolo
jsou jako dobří bratři

když muže našli
ležel na otomanu
na stole nedopité štamprle žitné
na zápraží čekaly kočky u prázdné misky
a o kmen šeríku
zamknuté modré kolo

sedlo bylo pečlivě zakryto
igelitovou taškou
proti dešti

obloha byla bezmračná
a šerík rozkvétal

Stanislav Oliva (*1972, Pardubice)

Ženatý, otec dvou dětí. Vystudoval Střední průmyslovou školu chemickou v Pardubicích. Pracuje jako technik v energetice a masér. Poezii (na papír) začal psát kolem patnácti. První veřejné publikace od roku 2006 na amatérském literárním serveru Písmák. Další elektronické publikace na serverech Pozitivní Noviny a Čítáme.cz. V roce 2008 publikace básní v literárním časopisu PSÍ VÍNO (č. 43). Ve stejném roce se umísťuje na druhém místě v literární soutěži Literární Vysočina (kategorie Poezie). Na podzim roku 2010 se připravuje vydání jeho knižní prvotiny V KRÁTKÝCH ŘÁDKÁCH O ZVÍŘÁTKÁCH (básničky pro děti).

NEUSTÁLE SOCIALIZUJ!

Rozhovor s Milanem Kohoutem

Milane, když se řekne performance, tak se někdo ušklíbne, někdo nejistě pokýve hlavou. Co to vlastně je performance, odkud se vzala, kdo byli její první aktéři?

Myslím si, že definovat Performance Art jako umělecký směr či styl, který se objevil někdy v sedmdesátých letech minulého století je naprosto chybné. Já vyučuji, že performer a jeho performance jsou s námi od nepaměti, od dob kdy se tvořila první kmenová společenství, od dob, kdy jsme se začali sjednocovat do různých společenských systémů. Proto jsem si vymyslel definici takzvaného "Věčného performerů". To je a byl člověk, který vždy v dané skupině zajišťoval zpětnou vazbu zaručující přežití lidských hodnot, ať už v rámci kmene či společných kmenů, národních kmenů, spojených kmenů, globálních nadkmenů, říší, impérií. Vždy to byl člověk, který upozorňoval na nešvary ve společenství, člověk, který cítil, že něco je mravně zásadně "v prdeli" a ostatním nemilosrdně připomínal, že je potřeba používat obyčejný rozum a dle něho se řídit. Je zajímavé, že si každá společenství ve vlastním instinktivním, přežívacím zájmu vždy takového člověka – "performera" sama vytvářela. A takový člověk, "umělec" byl a je vždycky velkou částí kmene nesnášen. A někdy i nenáviděn, protože připomíná těm mocnějším ve skupině jejich pokrytectví, utlačování a vykořisťování druhých. Jejich neupřímné náboženské kecy, jejich používání nekonečných variací demagogií k oblbování jiných, jejich vyhlašování konečných definic "svobodných a posledních systémů", jejich žvásty o zářných zítřcích "demokratických" vlád "privatizovaného" lidu a svatých rukou trhu či tvrdě hlídaných komoušských a feudálních totalit, jejich jásání nad zabíjením jiných ve válkách, jejich zaslepené přesvědčení, že oni jsou nejdokonalejší a stojí na vrcholku pyramidy vývoje, a proto onu dokonalost musí vnútit všem po věky věků. Proto si Věčný performer vždycky říkal o "přesdržku", o vězení, usekávání hlav, vyhošťování a jiné akce proti "pobuřování a rozvracení".

Věčný performer totiž vždy vytvářel svůj kumšt v mravní oblasti a nenechával se strhávat do kognitivních, konceptuálních, masturbačních masírování mozků. A estetiku, krásu zapadajících sluncí a jelenů, už vůbec nepovažoval za důležitou. Mravní život společnosti je péče o věci veřejné, péče o "polis" – jako celou skupinu, a tudíž o politiku. Performer ignoroval oblažování a okrášlování života, jeho "bezpečné zdobení" tak milované aristokratiemi, králi, buržousty, kapitalisty, komunisty, faraóny či papeži. Performer po staletí sral na zaměstnání v církevním reklamním průmyslu a malování miliónů madon se svojima smradama v náručích, na malování masochistických výjevů jakýchsi fiktivních na zkřížená prkna přibitých zmasakrovaných ježíšů. Dlabal i na reklamní průmysl soukromého sobectví, který se přetvořil v reklamu na moc "vyvolených" bankéřů. A protože mu většinou v žádné době záměrně "nepůjčili" žádná divadla, kluby, kina a televize a nikdy neměl peníze na výpravné scény a pomůcky, naučil se většinou používat jen

vlastní tělo. Nejlevnější a neúčinnější nástroj, který má každý vždy při ruce. A své performance zasadil do běžného veřejného života na náměstích, ulicích, parcích, chrámech, či bankovních vestibulech a supermarketech...

Z prehistorických dob máme pramálo dokumentace o akcích Věčných performerů. Ale třeba na nástěnných malbách v jeskyni Altamira, které jsou více než dvacet tisíc let staré, vidíme stovky otisklých rukou. Jelikož žádný historik umění či archeolog nemá definitivní odpověď, proč tam ti lidé kolektivně otiskovali dlaně, přisvojují si uměleckou licenci a tvrdím, že se jednalo o kolektivní performanci, ve které celý dav jasně naznačoval tehdejší mocným, ať si trhnou nohou, protože "power of the people" je silnější, než jejich snahy o nadvládu. Co dlaně, to facka přes hubu zbohatlíka, podnikatele, obchodníka, bankéře, ředitele korporace, či krajského tajemníka strany.

V dávnověku už máme dochované záznamy cenných prací největšího Věčného performerů všech dob, kterého považuji za svého předního učitele. Před dvaceti čtyřmi stoletími performoval po ulicích Athén a napadal tupost vládní moci a marnost života zbohatlíků. Zásadní byl jeho kousek, kdy přinesl pytel lidských kostí doprostřed náměstí, vysypal je na zem a kolemjdoucích se ptal, jestli můžou rozeznat kost chudáka od kostí boháče. "Jsi pes!" označil ho jeden zbohatlík v tamější kultuře nejstrašnější nadávkou. Můj učitel k němu přistoupil, zvedl nohu a vychal se mu na topánky. Jindy byl pozván na hostinu jakéhosi boháče, a když mu znechuceně plivl na honosný koberec, upozornil ho zbohatlický hostitel, ať neplive na drahé a vzácné věci. Můj hrdina nato přistoupil k hostiteli a plivl mu do tváře. Když k sudu, ve kterém můj učitel a zeptal se ho, jestli pro něj nemůže něco udělat, můj učitel mu odpověděl: "Ano. Odstup stranou, ať mi nezastíňuješ slunce." Nato prý Alexandr prohlásil: "Kdybych nebyl Alexandr, chtěl bych být Diogenes". „Údajně Diogenes zemřel tak, že se jednoho dne rozhodl přestat dýchat. Přál si být pohřben hlavou dolů, neb jak říkal, co je nahoře bude jednou dole a naopak.

Středověk je také plný různých performerů. Nedávno jsem objevil několik báječných příkladů z dob husitských. Jeden z nich chodil po zemích českých a při tom lidem četl z vlastní dlaně. Další rebelovali proti diktátu totalitní katolické církve a v performancích se vraceli k pravěkým sexuální praktikám. Jamníci, jak o nich píše Dobrovský, se scházeli v jamách. Tam provozovali skupinové šoustačky, dohánějící oficíry totalitního katolictví, kteří chtěli používat sex jako nástroj na ovládnutí mas, k záchvatům šíleného vzteku. V pozdějších stoletích pak třeba Leonardo da Vinci organizoval k rozčarování církve své performance s lidmi představujícími planety otáčející se kolem Slunce, zatímco tehdejší šaškové připomínali svým králům jejich oblbnutí mocí. Na začátku minulého století se to už doklady

o Věčných performerech hemží. Od futurismu, který tvrdil, že když divák tleská, musí celá performance stát za hovno, přes dadaismus, kde kdosi, po zkušenosti z nesmyslné první světové války, vyzýval ke střílení náhodných chodců, přes Lettrist International, kteří vyzývali ke zboření všech kostelů a hřbitovů a vynesení všech děl z muzeí a jejich rozvěšení po hospodách a stanicích metra, přes surrealismus deformující představu o zrcadlové kráse západní civilizace, přes Situationist International, jejichž představitel Guy Debord dělal nádherné performance kritizující konzumní zblbllost vytvářenou kapitalismem a byl jeden z iniciátorů francouzských studentských bouří na sklonku šedesátých let, až po Happeningy a Fluxus společenství s knižákovským žitím se stromy, hippie hnutí se svým blitím nad oslavou vojáků (kéž by znali Švejka), přes Provo hnutí v Holandsku dráždící oficiální moc jejím zesměšňováním, Punk obalující se hřeby nasranosti nad konzumerismem, až k našim takzvaným performancím bořícím genderové stereotypy.
Ať žije Věčný performer!!!

U nás je ještě stále mnohdy kladeno rovnítko mezi levičáctvím a komunismem. Jsi levicový umělec?

Když jsem přijel do USA, tak mě ze začátku šokovalo, že nejlepší a nejobětavější místní lidé, kteří mi pomohli, byli takzvaní levičáci. Šokovalo mě, že většina lidí vytvářejících americkou kulturu šedesátých a sedmdesátých let, byli "levičáci". Že většina lidí, kteří nebyli sobečtí k prasknutí, byli "levičáci". Že většina mých současných oblíbených umělců jsou "levičáci". Že většina lidí ve vysokoškolské akademii byli "levičáci". Ostatně, po útoku na New York se manželka idiota a válečného zločince Cheneyho nechala slyšet, že jsou americké university "semenišťem levičáků". Jen postupně a s bolestivou ztrátou mých "pravicových hodnot" jsem si začal uvědomovat, že "levičáctví" se vždy musí definovat v kontextu dané společnosti a co znamenalo a znamená levičáctví v Americe, nemělo a nemá už dávno nic společného s našimi československými "komouši". Jen zvolna mě docházelo, že jednoduché osy vystřelující doleva a doprava od středového bodu vůbec geometricky nepopisují složitost a zároveň jednoduchost celého politického dělení na levicu a pravici. Kdesi jsem četl o grafu přidávajícímu k levé a pravé ose ještě dvě další osy vytyčené nahoru a dolů a vytvářející do nekonečna se rozprostírající se čtyři kvadranty. Na další dvě osy se nanasla míra svobody, či diktátory. Celý plošný systém se pak lépe blíží komplexnosti dnešní reality. Do takového grafu se může zanást levičák, který prosazuje totalitní vládu nad lidem, jako papež či Fidel Castro, či levičák prosazující osobní svobodu jako Mahátma Gándhí, Nelson Mandela, či pravičák prosazující naprosté svobody ekonomiky jako Friedman a jeho texaští kovbojové a zároveň v protichůdném kvadrantu pravicové diktátory jako Hitler, Ariel Šaron a další. Každý si pak může na celé ploše najít svůj bod, kde se usadilo jeho politické přesvědčení.

Když jsem začal rozumět textům Franka Zappy, našeho hudebního guru českého androše, tak mě naprosto šokovaly. "Je to nějaký komouš, nebo co?" ptal jsem se. "To snad nemyslí vážně, když zpívá o farářích, kteří si nechají kouřit ptáky na palubách svých soukromých luxusních letadel na cestách za náboženstvím zpitomělými ovečkami. "To nemyslí vážně, když se chechtá americkému nacionalismu a věčnému mávání vlajkami. To snad ne, když zesměšňuje kapitalistický konzumerismus a tržní oblnutí". Říkal jsem si, že kdyby se naši bývalí vyšetřovatelé estébáci za totáče naučili anglicky, tak by nám toho Zappu nutili jako "pokrokového amerického umělce" a my, kdybychom se rovněž naučili anglicky, tak bychom si říkali, že tomu Zappovi asi úplně přeskočilo.

Začal jsem se orientovat v americké realitě, která je v mnohém zakonzervovaný středověk či přijemenším zakonzervovaný čas sta let před Evropou. A začala mě pronásledovat představa, že kdybych žil někdy na přelomu devatenáctého a začátku dvacátého století, tak bych byl se svými mravními hodnotami, vstřípenými českou druhou kulturou, asi vášnivý komunista či anarchista, který by bouřil proti vládě arogantních a sebestředně vulgárních kapitalistů. Asi bych s nadšením hltal nově vydané díly Marxova kapitálu a pokukoval do filosofických brožur různých Engelsů, Godwinů, Kropotkinů, Luxemburgových a dalších a plánoval bych anarchisticko-komunistické revoluce, při kterých bychom s těmi "svatými kapitalisty" zatočili. Dneska jsem po cestě do Domažlic bezmyšlenkovitě poslouchal známou lidovou písničku a najednou mě trklo, jaká je to úžasná sociální výpověď o politicko-ekonomickém systému tehdejší doby. Bujaří dudáci v ní zpívají "Sedm let jsem u vás sloužil a nic jste mi nedali. Sedm let jsem u vás sloužil a nic jste mi nedali. Jenom jednu košulenkou a tu stě mně zas vzali. Jenom jednu košulenkou a tu stě mně zas vzali" To je strašně zajímavé, že jsem si nikdy tuto odrhovačku vlastně "neposlechl" a jen jsem bezmyšlenkovitě při dávných hospodských pitkách za totality jak opice opakoval vyzpěvování ostatních.

Teď mě můžete postavit ke zdi a kamenovat za rouhání proti našemu "demokratickému pokroku privatizované svobody lidstva". Ale já si na základě svých osobních zkušeností myslím, že je kapitalismus naprosto sprostý, krutý, vulgární a nechutný systém, vskutku postavený na bezohledném vysávání člověka člověkem. Už se mi hnusí všechno to soukromé vlastnictví firem, podniků, továren, lesů, jezer, hor a potoků. Hnusí se mně, že někdo může vlastnit něčí práci, vodu pro ryby, lesy pro ptáky. Soukromé vlastnictví je mi odporné a ponechal bych jen vlastnictví osobní, jako je dům k bydlení, auto k ježdění, kniha ke čtení, zahrádka k zelenění... a výroba věcí potřebných k našemu životu by měla být vlastněna komunitně a jestli je to levičáctví, či pravičáctví je mě úplně ukradené....

Na rozdíl od mnohých odborníků na izraelsko-palestinské vztahy, ty jsi v Palestině byl, mluvil jsi s tamějšími obyvateli, viděl a slyšel jsi věci na vlastní oči a uši. Jaký dojem sis po návštěvě odvezl, jaký pocit v tobě zůstal a jaký máš názor na izraelsko-palestinskou problematiku?

Když jsem se začal hlouběji zajímat o palestinsko-izraelský státní apartheidní patvar, tak mě napadlo, že se v tom zračí paralela k utrpení indiánských kmenů v Massachusetts (téměř nikdo u nás v Bostonu dnes už neví, že Massachusetts znamená v původní místní indiánské řeči Země modrých hor.) Kdysi jsem četl knihu o indiánském náčelníkovi králi Filipovi, který bojoval poměrně úspěšně s novými usedlíky v Nové Anglii. Usedlíci tenkrát pořád slibovali indiánům, že utvoří jakousi linii, za kterou už nepůjdou a zem za ní nechají původním obyvatelům. Leč znova a znova naši křesťanští evropští přivandrovalci své sliby porušovali a ukrajovali kousek po kousku indiánům jejich území, až indiánům nezbylo téměř žádné. Při tomto "bohem a kulturou pozeňnaném" procesu indiány vybíjeli. Řvali na ně, aby buď konvertovali na křesťanství nebo zemřeli. "Convert or die," hulákali a mávali pokrytecky nad hlavami svými biblemi. Jen málokdo ví, že vybíjení amerických indianů byl největší "holocaust" v dějinách lidstva. Indiánský náčelník sedmnáctého století "King Philip" se bránil, a jelikož se nemohl postavit svojí chabou výzbrojí evropským přistěhovalcům, musel se uchýlovat k dnes takzvanému "terorismu". Na to slovo mám doslova alergii. Jakoby všechny partizánské akce, akce vzbouřenců proti okupacím, včetně zabití Heidricha v Českém Protektorátu, byly dnes mravně neříjatelné, neboť dnešní mediální demagogie zájmů úzké skupiny vytvořila dojem, že když se někdo "čestně" postaví našim vojskům a satelitům řízeným nebetyčně drahým zbraním, tak musí být zavřzen do pekel morality. "Gentleman si přece našetří na rovnocenné zbraně a pak soutěží se svým nepřitelem v jejich množství," říkáme my, "mravně dokonalí demokraté".

Jsou zaznamenány případy, kdy indiáni odchytili ze zálohy nějakého usidlenca, zabili ho, rozpárali mu břicho, nacpali ho biblemi a mrtvolu pak přehodili přes palisády usidlenecké pevnosti. Co si o nich pak asi mysleli naši "svatí" přistěhovalci, kterým dál bůh právo osídlovat svět a množit své plémě, je asi nasnadě. Určitě řvali vzteky a proklínali indiány jako ty největší teroristy a následně se pak domnívali, že mají "mravní" právo k dalšímu vybíjení indiánů a jakékoliv "vyjednávání" je nepřijatelné. Indiáni byli přece teroristé. Přitom ale s odstupem historie vidíme, že v zemi indiánů neměli naši svatí přistěhovalci co dělat. Ale jak jste si asi všimli, teď už mluvím o židovských přistěhovalcích do Palestiny po druhé světové válce. Naprosto nemůžu pochopit, že lidé židovského náboženství, kteří sami tak strašně trpěli za druhé světové války v Evropě, dělají taková zvěrstva místním původním obyvatelům. Jako bych zase viděl bible evropských přistěhovalců hrdě vztyčených v rukách dalších "bohem vyvolených". Zase se lidé posouvají krajem pomocí uměle vytvořených náboženských berlí a náboženských spolků, přerůstajících v mafie.

Na mé retrospektivní výstavě v pražské Nod/Roxy galerii jsem loni dostal pozvání od Palestinců k rezidenčnímu uměleckému

programu ve vesnici Betsahur na Izraelem okupovaném západním břehu Palestiny. Koupil jsem si letenku u Student Agency v Plzni a úřednice se mě zeptala, proč dávám přednost izraelským aerolinkám před českými! „České letí moc brzo ráno a já nerad vstávám,“ odpověděl jsem. Na pražském letišti si mě z fronty na odbavení vyjmuli dva izraelské agenti a značnou dobu mě vyslyšali. Jestli jsem se nesetkal s palestinci v Praze, jestli se nehodlám setkat s Palestinci v Izraeli a další "estébácké" otázky mě příliš nevyvedly z míry vzhledem k mému tréninku z českého undergroundu, ale otázka, co jsem myslel tím, že dávám přednost izraelským aerolinkám z důvodů časového rozvrhu a jestli je pravda, že jsem si je vybral, protože nerad vstávám ráno, mě zaskočila. Uvědomil jsem si, že má izraelská rozvědka lehký přístup k informacím v České Republice. Což by se mělo hodnotit jako špionáž. Či ne? Když jsem, ještě týž den, přicházel ke gigantické zdi, postavené za Jeruzalémem izraelskými židy a oddělující okupované území "západního břehu" od Izraele, tak mě napadlo, jak je naše západní demokracie nemožné pokrytecká. "Pane Gorbačove! Strhněte dolů tuto zrudnou zeď!" hulákal Ronald Reagan u berlínské zdi na konci osmdesátých let, zatímco se už v hlavách našich západních Evropanů tvořila myšlenka na podporu výstavby daleko vyšší a nepoměrně delší zdi v Palestině. Proč zase stavíme apartheidní zdi vybudované na shnilých kůlech dalšího z řady stupidních náboženství? A když jsem na vlastní oči viděl, jak na základě vyčtených fikcí z náboženských knih, pološílené skupinky všech barev a ras, hlásících se k židovskému náboženství, kousek po kousku užívá zbytek území, patřícího ze svých původních lovišť vyhoštěným Palestincům, tak jsem zase v hlavě zabrousil do massachusettské historie.

Ostatně, po svých zkušenostech s náboženstvími jakýchkoliv druhů, barev, smradů a odlišků, které jsem posbíral po světě, se domnívám, že jsou dnes náboženství největší překážkou u mírovém soužití lidstva.

Nedovedu si představit, že by některý americký senátor prohlásil, že nevěří v nějakého boha. Každý americký prezident vždy končí své proslovy s přáním, ať bůh žehná Americe. Vždycky vyskakují ze židle a řvu na jeho mediální odlesk: "Di do prdele, to pro nás, neznabohy, tady není místa? To nás chcete vytláčit s těma svejma biblema, koránama, tórama až do moře?"

Mám návrh: Co kdybychom si dali sto let pauzu od všech náboženství? Ti námi uměle vytvoření "věční" bozi nám určitě neutečou a pak se k nim, s řádným odstupem a přehodnocením můžeme vrátit, ne?

Závěrem ti pološím otázku, kterou vyslovil Václav Bělohradský: "Jak žít, když naše svědomí je v totálním rozporu se státem, jehož jsme občané?"

A doplním ještě jinou citací V.B.: "Neposlušnost je od Norimberského procesu absolutní morální povinností každého jednotlivce, nejen jeho lidským právem. Povinnost rebelovat proti nemorálním zákonům, rozkazům a institucím plyne ostatně i z naší ústavy, v níž je zakotveno právo bojovat

proti zločinnému politickému systému. Poznáme jej podle tří znaků: zaprvé rozpor s morální tradicí země, zadruhé neexistence legální cesty ke změně zákonů a zatřetí monopol moci v rukou vlády, na niž se platnost zákonů (ani jejich vlastních) nevztahuje." Tedy: Jak žít a jak bojovat?

Loni jeden soused z vesnice, kde mám chalupu, přinesl ke komunitnímu ohništi obrovský štos "uvědomělých" knih, publikovaných v Československu v padesátých letech, které našel na půdě svého domku. Hodlal je přikládat do ohně. Přemluvil jsem ho, aby mi je daroval a hned jsem se pustil do čtení. Byla mezi nima jedna od Iljiče Lenina nazvaná "Co dělat?". Chvilí

do očí. Kdežto ve vertikálně orientovaných společnostech se už navzájem vůbec nevidí, necítí, nedotýkají se rukama, necítí smrad z hub pojdajících nakládané uzle, ale atomizují se, individualizují se a spojují mezi sebou jen pomocí médií, různých rádií, televizí, filmů, telefonů, internetu. Médii, která jsou jakoby vertikálně orientovaná. Médii, která jsou vlastněna úzkou třídou ekonomických diktátorů, kteří se dnem i nocí chtějí, jak se jim podařilo vytvořit virtuálně (vertikálně) dokonalou iluzi svobody, v níž si masy lebedí a domnívají se, že mají tu "demokraticky tržní svobodičku" a přitom se jen nechaly zavést do ještě krutějšího chlévu nevolnictví a sofistikovaného útlatku, než jaký kdy v historii lidstvo zažilo. Když zadám svým studentům úkol,

jsem na ni zamyšleně hleděl a pak jsem pod nadpis na obálce ironicky připsal: "Nedělejte nic a nechte tady tuto knihu ležet". A umístil jsem ji na kamenný věčný stůl, který mám na zahradě a postupně během celého roku jsem fotograficky zaznamenával její časový rozpad za působení přírodních živlů. Na jaře už její název nebyl k přečtení.

Takže kdybych věděl, co dělat, tak bych to řval z každé věže, ječel bych to a kvílel, kudy bych chodil. Já jenom vím, že mě všechny instinkty napovídají, že jsme se v současnosti nedostali z bláta do louže, ale z bláta do strašně zahuštěného bahna, ve kterém se dýchá jen pomocí masturbačních a individualistických brček vedoucích z našich hub vytrčených vertikálně z onoho bahna ke zdroji kyslíku, kontrolovanému vládnoucí třídou zbohatlíků. Vězíme v tom bahně ne až po krk ale až nad hlavu, a snažíme se přežít jako atomizované jednotky, které už přestávají mezi sebou komunikovat a téměř se už navzájem nevidí. Mám takovou teorii o vertikálně versus horizontálně orientovaných společnostech. V horizontálních se lidé baví mezi sebou pomocí hub a uší, předávají si knihy z ruky do ruky, hledí si navzájem ve skupinách

aby vytvořili teoretický model nového společenského uspořádání a pustili svoji fantazii naprosto z uzdy, tak v drtivé většině přicházejí opět jen s modifikacemi a kosmetickými změnami stávajícího kapitalismu. Jakoby už nechtěli rebelovat a revoltovat a osvobozovat se. A když se přece jenom rozhodnou někteří z nich rebelovat, tak jsou většinou oslněni "možnostmi a svobodným prostorem" internetu a domnívají se, že je ho možné použít pro případnou revoluční změnu společenských poměrů. Přitom si neuvědomují, že je to "vertikální" nástroj vlastněný právě tím diktátorem, proti kterému by chtěli rebelovat a diktátor jen v klidu sedí a čte si všechny jejich plány na jeho svržení a hravě je pak může odvrátit. Onen vertikálně-virtuální diktát je dnes téměř omnipotentní, všudypřítomný a zavrtaný do mozku drtivé většiny lidí. Nedávno jsem byl v Bostonu na přednášce slovinského filosofa Slavoj Žižeka. V jedné chvíli naprosto šokoval "svobodomyšlné" diváctvo, které z většiny žije v médií nadiktované iluzi o ďábelskosti "teroristických islámských skupin kdesi v nezkrocených zemích, jako je například Afghánistán. Prohlásil něco v tom smyslu, že poté, co se osobně setkal kdesi v Bosně s "teroristy" tak si uvědomil, že vlastně bojují

za svobodu, kterou jim náš současný západním kapitalismem diktovaný svět chce odebrat. Jakoby bojovali za poslední enklávy přírodně svobodných společenství. Diváctvo na něj v šoku zírало s otevřenými papulami, z kterých jasně trčela brčka vertikálního mediálního napojení na "poslední pravdu Velkého bratra – vůdce všech bank světa".

Ale zpět k "návodu" co dělat, na který neznám odpověď. Ale zažil jsem osobně československou druhou undergroundovou kulturu v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století. Jediné co vím je, že jsem tam zakusil v mém životě největší svobodu. Proto jsem sepsal pár principů, které se v "Druhé kultuře" instinktivně vytvořily. Možná se zdají být úsměvné. Ale snad mohou sloužit jako inspirace pro nové taktiky boje s dnešním hnusným totalitním kšeftařským systémem, nazývajícím sám sebe pokrytecky "Open Society".

Tak tedy:

Buď zhnusen oficiální "hlavní" kulturou.

Vytvoř si paralelní svět (polis) s rozdílnou kulturou, s hodnotami založenými na lidských instinktech.

Směj se nátlaku oficiálního režimu.

Osvobod se od vertikálních kanálů komunikace a vytvoř si horizontální, lidmi samými tvořenou komunikaci. Nežij v iluzi.

Žij a tvoř umění autentické. Své umění žij.

Osvobod se teď, v této chvíli a podle toho se chovej. Neodkládej to. Nechtěj být součástí kulturní historie a nevytvářej si žádné umělecké programy.

Tvoř umění mimo oficiální ekonomiku a chechtej se penězům a jejich zbožňovatelům.

Radši nedělej žádné umění, než takové, které je kompromisem k establishmentu. Žij v pravdě. Říkej otevřeně kdykoli a komukoli, co si myslíš. Nic v sobě nepotlačuj.

Ber jazyk jako největší bohatství a nenech ho znásilňovat tržní reklamou.

Spoj politiku, umění a život v jedno.

Žij v přítomnosti a ne v minulosti, či budoucnosti.

Přijmi fakt, že lidé serou a šoustají.

Nevytvářej ve svém společenství žádné elity, či třídy.

Nesoutěž. Naopak s druhými spolupracuj.

Spoj se s lidmi podobného smýšlení a žij s nimi v solidaritě.

Udržuj si absolutní přátelství.

A neustále socializuj!

Připravil Petr Štengl

.....

Milan Kohout (*1955, Plzeň)

Milan Kohout, dnes Čechoameričan, je původem z Plzně. Zde tiskal titul inženýra. Byl nezávislým umělcem tzv. druhé kultury a součástí československého undergroundu. Později se stal signatářem a aktivistou občanské iniciativy lidských práv CHARTA 77. Po mnoha úspěších a několika uvězněních ho za jeho politicko-uměleckou aktivitu Státní bezpečnost v roce 1986 donutila k vystěhování. Po dvou letech v uprchlickém táboře v Rakousku dostal azyl ve Spojených státech. V roce 1993 Milan získal diplom na „The School of the Museum of Fine Arts“ v Bostonu. Od roku 1994 je členem umělecké skupiny Mobius. Zde vytvořil celou řadu celovečerních performancí. Jeho práce se soustřeďuje na lidská práva menšin (např. Romů) a na angažované umění (kritika totalitních systémů a náboženství). Ve své práci se také pokouší dostat umění zpět do kontextu každodenního života. Jako člen Mobiusu se podílel na četných mezinárodních uměleckých výměnných programech a festivalech po celém světě (Čína, Chorvatsko, Taiwan, ČR, Polsko, Kuba, USA, Izrael...). Je příjemcem mnoha ocenění a grantů. V roce 2009 se v galerii Roxy Nod v Praze uskutečnila jeho první retrospekční výstava. Tentýž rok se stal jedním z kurátorů desátého ročníku největšího festivalu performancí v historii – Open International Performance Art Festival v čínském Pekingu. Učí předměty „Performance & politika“ na univerzitě TUFTS a na Massachusetts College of Art a „Video“ na The New England Institute of Art v Bostonu. Je popáté ženatý, má jednoho syna. Bydlí v Bostonu. Na podzim ujde kniha Milana Kohouta Proved vola světem, volem zůstane. Kromě líčení autorových zážitků z jeho života, promítajících se na pozadí běhu historických událostí, v knize nalezneme i množství lidsky silných příběhů.

PŘEKLADY

SŁAWOMIR ELSNER

Přeložil Petr Motýl

JÁ JSEM ZE DNA

Já jsem ze dna. A mám na to taky papíry.
Pamatuju srpnová vedra, kdy se na ostří
kos krásně blyštělo slunce a bledé ženy

se mně ptaly: *odkud jsi?* Vždycky jsem říkal
to samé: *já jsem ze dna*. Vrhám krátké, ale pevné
pohledy v barvě železa. Vidím vás

jakoby ze sklepa. Nevím, kde jsem se tady
vzal – to je tajemství. Ze střetnutí koho
jsem vznikl? Možná mě prostě někdo vykřesal,

když čistil plech od rzi.

PRECIZNOST

Mívám čisté sny. Ve snech bývám
průzračným klidem. Když do sebe
vstupuji, mívám rozťatou tvář. Tak to vidím

zvenčí: člověk oděný do těla se svléká.
Kůže se třpytí, krev se rychle vypařuje.
Někdo zevnitř volá, chce ukázat

všechny svoje barvy.

TEN ČLOVĚK

pro W. Bonowicze

Člověk, který ve mně bydlí,
je uražený a bledý. A je třeba
ho vodit za ruku a omlouvat se mu.
Když si nahlas stěžuje, zalepím mu
ústa černou páskou a za týlem
hlavy ji přitáhnu. Ten člověk
pak pláče. (Žádám ho: *neplač.*)
Toho člověka moje prosby
nezajímají. Ten člověk svůj pláč
promění ve vztek a škube sebou.
Jak sebou škube, roste.
A je větší než já, zalepí mi

ústa černou páskou a za týlem
hlavy ji přitáhne. A já
pak bydlím v něm.

MLUVÍM S TEBOU

Mluví s tebou a vypouštím z úst oblaka páry.
Sedíš, jako kdybys čekal na diagnózu. Tvůj doktor
umřel, tvoje tělo ztratilo smysl.

Rychle si v hlavě postavíš tichou skrýš,
autistické hnízdečko. Vyplivuješ malé,
suché kousky sebe. Pak ti přestanou růst

nehty a vlasy, holič prohlásí: *bohužel,*
skutečně nepříjemný pohled. Hltám svět
a vrátím ho v proměněné podobě.

VÍNEČEK

Jsem odvrácený zády. Za mnou se rozkládá
mrtvé pobřeží. Mí rodiče a bratři se utopili
v moři, moře se utopilo ve mně.

Narodil jsem se s obráceným krkem. Když miluju,
nenávidím. Chodím s obráceným krkem
po rukách. Moje břicho mi našeptává, že to tak má být.

Miluju svoje břicho, i když jsem obrácený zády.
Přede mnou je bílá zeď – na ní se uvidím.

VELICE SE OMLOUVÁM

Prázdno tělo se pohybuje. Je prázdné, ač má v sobě
zmuchlaný sníh, po kterém se chodí bosou nohou.
Velice se omlouvám, že se pohybuji

v takovémto prostoru. Nenašel jsem nic jiného.
Je mi to už jenom líto – je to jenom popis.
Já se teprv vyvíjím, já se teprv napřimuju,

na sněhu zmačkaný papír, po hrstkách
přesypávám písek, průzračný jak sklo vakua.
Teprv to sklo drtím a po hrstech si ho

strkám do úst. Vycpaný se budu třpytit.

MILOSTNÁ BÁSEŇ

Nezabydlel jsem se v žádné ze tvých proměn.
Myslím si na opilce, který se právě zapotácel
v bráně a tře si sněhem tvář. Z poloviny
jsem on. Hledám v kapse peníze,

zkouším si vzpomenout, odkud jsem sem přišel,
uvnitř paměti na mě hledí dva ohromní havrani.
Můžu donekonečna opakovat: mám domov,
někdo na mě čeká. Ale ve skutečnosti

bydlím pod každým z mostů,
na každém nádraží. Srdce už mi vyschlo,
ale mysl mám ještě šťavnatou a vřelou.

DĚLEJ, JAKO BYCH NEBYL

Dělej, jako bych nebyl. Představ si
postel, ve které po mně zůstal otisk.
Svou podobou nic nepřipomínám. Pokoj,
ve kterém jsem byl, zůstal netknutý.

Průlině, do které se nevměstnám,
se říká tělo. Okysličil jsem ji vodou,
chtěl jsem plout někam jinam,
obhlédnout ryby zevnitř.

Dělej, jako bych nebyl. Představ si
slunce a nejstudenější ze všech zim.
Všechno je bílé, jako by byl jenom sníh.

PIJÁCKÁ PÍSEŇ

Po každé, když se opiju
zůstane po mně něco
prázdného. Naposledy:
peněženka, všechno jsem

propil. A košile, nejsem
v ní, ona někde je.

Zůstala po mně spousta
prázdných míst, kde jsem byl, a
žen, ve kterých jsem nemusel být,

aby byly prázdné.

PIJÁCKÁ PÍSEŇ II

Zas ta myšlenka, ta plná špíny:
láska je bílá a hnusná, divoká
a těžká jak polární medvěd.

Zas se začínám bát –
na pólu je noc, půl roku noci,
začátek bloudění.

Zas ta myšlenka, od které utíkám
jak sviňák. Zjevila se
na sněhu, v bráně temnoty

titěrná jak smuteční páska.
Udělal jsem z ní prostěradlo,
udělal jsem z ní nebe.

OBČAS NĚKDO ZABOUCHÁ

Slunce sem zavleklo z Východu nějakou
divnou nemoc. Pořád kratší dny jsou plné
bílého kašle bouřek. Je málo času žít.

Musím být na několika místech najednou, abych
se neprozradil. Stín mám neprodyšně obalený
igelitem a můj dům je teď ve sklepe.

Občas někdo zabouchá – a já se podívám
štěrbinou mezi cihlami. Jak tam
kvete prach? Úplně stejně jako pavučiny
utkané v koutech – nádherně. Nadělalo se
hrozně moc hluku. Občas někdo zabouchá
a tenké sklo vibruje, žárovka se rozhoupe
na drátě jako maličká lebka.

Až se vypálí, bude po ní.

Sławomir Elsner (*1976, Bytom)

Narodil se v průmyslovém Horním Slezsku, kde také žije –ve městě Olkusz. Svoji oficiální básnickou prvotinu *Antypody* vydal v roce 2008, o rok ji předcházela vlastním nákladem vydaná sbírka *Afekt*. Je jedním z jedenadvaceti polských básníků, které si jejich starší básnický kolega Roman Honet vybral do antologie *Poeci na nowi wiek (Básníci příštího století)*, jejíž český překlad chystá nakladatelství Barrister & Principal.

CHRISTOPH W. BAUER

Přeložila Nikola Mizerová

[VYPŮJČIT SI TAK MOBILITU VODY]

vypůjčit si tak
mobilitu vody
jak zkapalnělý život
s nestálým bydlištěm
opustit vsi
co uvázly na břehu
valit se k moři
a znovu spatřit pevninu
tam kde noc vším třpytem
krmí ryby
těm být světem a
nutností
ani nemluvě
o možnosti vypařit se
a skutečně vystoupat
k nebi

[SICE VÍ HODNĚ ALE RÁD BY VĚDĚL VŠE]

sice ví hodně ale rád by věděl vše
a chce mě vyzvat k zběsilému tanci poznání
má ho mít roztočím ho kolem vlastní
osy do vlasů mu na oplátku zaseju
počátek slasti který jen jemu vzejde
a už onanuje a chrlí vzorce aby
nově přeměřil nebe honí se jak
pes za svou oháňkou až z něj krev poteče
ho roztančím mizeru až mu bude závrat
klokotat v uších mráčky budou hučet
v kánonu s moři mu dušička
vykape z údů přímo do mé náruče

[SÁM V SOBĚ BYDLÍM JAK CIZINEC]

sám v sobě bydlím jak cizinec
jinak to popsat nedovedu
moje tělo je jako ptačí klec
knihu stížností si však nepovedu

svůj mozek jsem touhou zdrogoval

chimérami co zimu na prach dřou
pohled si záhy prostor narovnal
abych uviděl až se dveře otevrou

sedím sám v sobě zády u stěny
dělám že ani jiná možnost není
v ruce mám pas a věci sbaleny

jen náměsíčně ve svém těle žít
bez šance že se něco změní
jak cizinec z něj zase odejít

[SNAD JE JEŠTĚ STÁLE DOST DŮVODŮ]

snad je ještě stále dost důvodů
proč si vybalit kufr a myšlenky
na exil zas přenechat ostatním
vymýt si oči a už jen rutinně
odřikávat sny je to přece jen sních co
padá tak střízlivě a mechanicky
jak pohled z okna
na místo které jsem si zvolil

[ALE MNOHÉ OKAMŽIKY SE BEZ DATA UHNÍZDÍ]

ale mnohé okamžiky se bez data uhnízdí
v hlasivkách kde se vše bez výjimky
rozpadá na výrazy tak směšné

je snad ještě chtít popisovat bezedné hlubiny
barvy moře zem se mi jen v mezích blíží
směrem ke slovům ale vždyť můj atlantik má

jméno mysl a kde mají čechy moře se dočtete
někde jinde u patra projíždí přání
mlhovým rohem na jazyku lodí ahoj

© Haymon Verlag

Christoph W. Bauer (*1968)

rakouský básník, prozaik, dramatik a překladatel. Sám sebe označuje za poeta legens, který obměňuje, aktualizuje a rozvíjí náměty z děl světové literatury. Přeložené básně pocházejí ze sbírky vypůjčit si tak mobilitu vody (die mobilität des wassers müsste man mieten können, 2001).

ANTHONY MADRID

Přeložili Christopher Crawford a Lenka Schuhová

NECHME ZAČÁTEČNÍKA SOUSTŘEDIT SE NA HYGIENU

ONI by nás nechali věřit, že u posledního soudu Stáhnout-kalhoty-zasadit-ptáka není „vůbec účelné“.

Oni jsou kritičtí k stáhnutí-kalhot. Přirovnávají to ke Sbíráni uschlých větví na kterých musí být spálená mrtvola.

Mrtvola ženského mrzáka, rozeklané větve dřezovce trojtrnného.
Mysleli jste si, že je po všem, po té komedii-ale byl to jenom začátek.

Potlesk plebejského obecnstva neohlašuje vždy konec.
Ne, když je obraz zaměřený na obecný stupeň porozumění.

Nerozumíte potlesku: tleskají, kdykoli jsou lidé trestáni.
Vychutnávají si udělení opravdu zaslouženého trestu.

A tak, před psaním poezie, nechme začátečníka soustředit se na hygienu:
Pohlavní orgány, především konečník, by měly být sterilní, vonět po mýdle.

MADRID, který tuto záležitost podrobně studoval, k tomu může říci pouze toto:
Mysl kohokoli je přečpaná kulturou, měl by najít přítele, který by mu ji pomohl vysát.

Ó VY KRÁSNÍ MLADÍ ČTENÁŘI POEZIE

Ó VY krásní mladí čtenáři poezie a především vy, krásní mladí muži—
Mějte slitování nad mým vyhaslým talentem. Promiňte mi mé hýření v tomto světle.

Prožil jsem sto devadesát pět let. Každý rok nudnější než ten předchozí. Vy
Máte před sebou veškeré zadostiučinění anonymity.

Láska k této světloující kráse mě zcela zprůhlednila. Když její
její
Paprsky procházejí skrz mě, musím dát pozor abych nenamířil na ROZNĚTKU.

Co je vůbec Křesťanství? Je to teologický traktát? Nebo jenom Cokoli, co odpovídá potřebám lidí stojících na pohřebištích—?

LET THE NOVICE LOOK TO HIS HYGIENE

THEY would have us believe that in the final analysis Down-with-the-panties-and-in-with-the-cock is “not at all to the purpose.”

They are critical of down-with-the-panties. They compare it to Gathering the dried-out branches on which a corpse must be burnt.

The corpse of a female cripple, the ragged branches of a honey locust tree.
You thought it was over, that comedy—but it was just getting started.

The applause of a plebian audience does not always signal the end. Not when the picture is pitched to the level of common understanding.

You misapprehend applause: they do it whenever people get punished.
They relish seeing the meting out of a richly deserved comeuppance.
And so, before writing poetry, let the novice look to his hygiene: The genitals, and especially the anus, should be sterile, should smell of soap.

MADRID, who has made a close study of the matter, has only this to say:
Whoever’s mind is overstuffed with culture should find a friend to help siphon it off.

O YOU BEAUTIFUL YOUNG READERS OF POETRY

O YOU beautiful young readers of poetry, and especially you beautiful young men—
Have pity on my dried-up talent. Forgive my reveling here in this light.

I have lived one hundred ninety-five years, each one boring-er than the last. You
Have all the satisfactions of anonymity before you.

Love for that luminescent beauty has made me quite transparent.
When her
Rays pass through me, I have to take care not to focus them on a FUSE.

What is Christianity, anyway? Is it a theological tractate? Or merely Whatever answers the needs of people standing at gravesites—?

Every grave has a silver lining. That boy for whom I pined

Každý hrob má dvě strany. Chlapec, po kterém jsem smutnil
Nebyl nic víc než hrouda hlíny z okraje takového hrobu.

Jsem vinen; jsem příčina viny; ale také její lék:
Protože kdokoli se na mě podívá, cítí se svatým.

Mám na sobě znamení PSEUDO-MUČEDNÍKA, nepopírám to.
Má poraněná pusa
Krvácí jako křiklavý Mexický krucifix;—

MADRIDE, ty bublající kuse zasraného magmatu! Každý vidí,
O kolik lepší by byla tahle báseň, kdyby ji napsal
pěťadvacetiletý magor.

POSTAVILI VEŘEJNOU FONTÁNU

Postavili veřejnou fontánu z kamenů, které házeli na mého
otce.
Ochutnal jsem vodu z této fontány; shledal jsem ji sladkou.

Slavný bratranče, vidíme tě studovat tento slovník se
smrteľnou vážností.
Vidíme tě – podporován jedinou svítící žárovkou v časných
hodinách.

Žena, kterou nazýváš milenkou je hluchá k tomu, co
nazývám hudbou.
A to, co považuje za hudbu, je pro mě tlachání hmyzu.

Sršeň žije celý svůj život s multiplexní dýkou ve svých
vnitřnostech. Kdo přísahá, že
Pomstí své mladší já, musí přeletět míle prázdným
vzduchem.

Nemá smysl počítat semena; všechny nevyklíčí. Lepší říct:
„Zahradníku, ona se ráda spočítají sama, jen kdybys jim
nestál ve světle.“

Není třeba ďábelské abecedy ani žádného kódu.
Mají pravdu, ti co nehrají hry, které jim nepřinášejí žádná potěšení.

MADRIDE! stejně jako ty a každý jiný kazatel, jsem sžírán vinou.
Kolem srdce mám osm pytlů olověných střel.

CHTĚLI, ABYCH LHAL, ALE JÁ ŘEKL NE

Chtěli, abych lhal, a já řekl ne. Ale ne směle.
Oči mě pálily slzami studu.

Chtěli, abych lhal, a já jim odřekl. Ale ne statečně.
Být statečný, to není pro citlivé děti.

Vyhoďme všechna lichotivá slova a výklady.

Was nothing more than a clump of earth from the lip of such a grave.

I am guilty; I am cause of guilt; but I am also guilt's cure:
For whoever takes one look at me immediately feels a comparative
saint.

The taint of the PSEUDO-MARTYR is upon me; I won't deny it. My
injured mouth
Is bleeding away like a gaudy Mexican crucifix;—

MADRID, you effervescing piece of fuckass magma! anyone can see
How much better this poetry would be if it were written by
a twenty-five-year-old punk.

THEY HAVE BUILT A PUBLIC FOUNTAIN

THEY have built a public fountain with the stones they threw at my
father.
I have tasted the water of that fountain; I found it sweet.

Famous cousin, we see you studying that dictionary in deadly
earnest.
We see you assisted by a single lit filament, in the small hours of
the morning.

The woman you call your lover is deaf to what I call music.
And the thing she thinks is music is, to me, the nattering of insects.

A hornet lives all her life with a multiplex dagger in her vitals. Who
swears
To avenge her younger self must fly through miles of empty air.

It's no use counting seeds; they won't all come up. Better say:
“Gardener, they're happy to count themselves, if only you'll stand
out of their light.”

No need for devilish alphabets or for any code whatsoever.
They are right not to play at games who are certain to get no
pleasure.

MADRID! like you and every other preacher, I am eaten up with
guilt.
I have eight sacks of lead shot hung about my heart.

THEY TOLD ME TO LIE AND I SAID NO

THEY told me to lie and I said no. Not boldly.
My eyes were hot with shaming tears.

They told me to lie and I refused. Not bravely.
It is not for sensitive children to be brave.

Let us throw aside all soothing words and interpretations.

Protože slova, která nás utěšují, jsou poskvrněná.

Úspěch vaší litanii lží a poetických abstrakcí.
Nechť se prokáže správnost jejího odřeknutí.

Říkáte, že kdo chce ráj, chce peklo.
Ale měli byste také říct, že kdo chce peklo, tak si ho zaslouží.

POD MATRACÍ RODIČŮ

POD matrací rodičů je schodiště vedoucí dolů.
Postel je jako dveře, na které rodiče klepají, aby vás povolali.

Krtci jsou jakýsi druh meteoru. Jejich kariéry jsou uzly
v zemi.
Protože země je míč, cesta ven z bludiště vede přímo
vzhůru.

Trestající mladá žena, poháněná řekou hořících kamenů,
Odlož černý hadí bič; odlož ostnatou kouli na tyči.

Pokud nevyřeším do několika hodin nekonečné trápení
tajemství lásky,
Tak ať stáda městských autobusů, nacpaných cizinci, přejedou
mou dutou mrtvolu.

Andělé ve vaně! Avšak nejsou to opravdoví andělé; jsou to
pouze holky.
A voda je stěží vodou; je to krev ve tvých vlastních uších.

A všechno od afelu vášně po integrální diferenciál vám říká,
abyste šli.
Vždy ale najdete dveřní pant, který se otevře tak jak taháte...

MADRID má černý magický náramek. Když je naštvaný, tře
černý magický náramek.
Právě teď jeho prsty zbělely usilovným třením černého
magického náramku.

For, insofar as words console us, they are tainted.

Success to your litany of lies and poetic abstractions.
May it prove a worthy object of renunciation.

You say whoever wants heaven wants hell.
You should also say whoever wants hell deserves it.

BENEATH YOUR PARENTS' MATTRESS

BENEATH your parents' mattress is a stairwell leading downward.
That bed is like a door on which your parents knocked to summon
you.

Moles are a kind of meteor. Their careers are knots in the earth.
Because the earth is a ball, the way out of the maze is straight up.

Punishing young woman, fueled by a river of burning stones,
Put up your black snake whip; set aside your thorny iron ball on a
stick.

If I do not solve, within the next few hours, the eternal tormenting
mystery of love,
Then let herds of city buses packed with foreigners drive over my
hollow corpse.

Angels in the bath! But they're not really angels; they're merely girls.
And that water is hardly water: it is the blood in your own ears.

And everything from passion's aphelion to integral calculus is telling
you to go.
But always you find the hinge of the door on everwhich side you
pull . . .

MADRID has a black charm-bangle. When he's angry, he rubs the
black charm-bangle.
Right now his fingers are white from how hard he's rubbing the
black charm-bangle.

Anthony Madrid

Anthony Madrid je americký básník. V současnosti dokončuje doktorát z anglické literatury na Univerzitě v Chicagu. Jeho básně byly publikovány v mnoha amerických magazínech včetně Boston Review, AGNI Online a Poetry. Básně v tomto vydání časopisu Psí Víno jsou inspirovány klasickou milostnou poezií rozličných perských a severo-indických básníků.

Přeložili Christopher Crawford a Lenka Schuhová

Christopher Crawford se narodil ve Skotsku, městě Glasgow. Jeho poezie, próza a překlady byly publikovány v mnoha literárních magazínech včetně Now Culture, Evergreen Review, The Cortland Review, The Prague Review, Rakish Angel a antologie The Return of Král Majáles: Prague's International Literary Renaissance 1990-2010. Momentálně je na cestách po Asii.

Lenka Schuhová narozená v Praze, v současnosti cestuje po Asii. Pracuje jako učitelka anglického jazyka.

Č L Á N E K

ANTONÍN MAREŠ

TAK NĚJAK JAKO ZTRACENO

Situace:

Christian Andersen napsal o Chlapovi, jenž stát se chtěl Velkým Básníkem. V noci mu na polštář, nebo spíš Chlapovi přímo na péro pod duchnou, přistála Víla Bolesti a pravila:

"Chceš-li být Velkej Básník, pak se, hochu, připrav na to, že budeš muset celý život vydržet

Velké Bolesti Zubů.

Má Rounice s podmínkou zní takle:

Velkej Básník = Furt Děsně Velký Bolesti Zubů.

Malěj Básník = Občas Malý Bolesti Zubů."

Na to kňoukaově Chlap:

"Tak mně rači udělej Malým Básníkem. Anebo vlastně ne, udělej mně tak, abych raděj vůbec nebyl."

Vyobrazovaný handl řemesla připadne tomu či onomu směšný (básnictví). Prý kino a telka věru jsou s to sfouknout věc lépe. No dobrá.

A že je básni zapotřebí více děje. Tento argument má grunt. Neb ztracena byla důvěra v počin člověka, jenž by byl schopen zasáhnout do chodu událostí; vytrousila se víra v činného jedince, který je s to rozdat si to s utvářejícími, vzorujícími mocnostmi: ekonomikou, technologií a kláštery životního prostředí. Takže už básníka není. Toho básníka, který sepisuje verše o činu.

V nejlepším případě se děje toto: kolektiv básníků vypráví o minulých skutečích. A tak dění poezie často přes žonglování s formou působí obsahem kuriózních idylek. Básníci si pohrávají s podezřelým a podivínským poklidem. Čas se zastavil.

Tady, na březích všech možných jezer, toků a oceánů, čtenář zří a čte poetické rešerše. Avšak popravdě: prohlíží si jen okamžiky. Sami básníci jakoby se koukali rourou zpátky na minulá staletí. Vypiplávají dávno ukončené příběhy. A tváří se jako rekonstruktéři dějin na základě svědeckých výpovědí. Jeden si pomyslí, že se ve skanzenu poesie zabydlelo hafo jedinců s Malými Bolestmi Zubů.

Hle! – koupou se v odlesku cizích poetik, cákají, a vypravují básnictví nanovo. Jako by to jejich vždy a za každého počasí, na každé veslici, uprostřed každé lávky – bylo tím původním.

A kritici, recenzenti? Ti se dekují do světa krásných komentářů a přívětivých svědeckých sdělení. Nekritizují, neoddělují zrno od zrna, jak za přípravy čočovice, čočku po čočce. Často, ve skromně zastírané sebeúctě vklouzávají do pantoflí okcidentálního plurálu, kde je náležitý tón udáván wir-formou světového literárního kléru.

A tak básníci básní-nebásní. A čtenáři není indukována Velká Bolest Zubů. Není pohybu po dráze; synchronní vazba je vypnuta.

Jak z toho ven? napsal mi kritickou poznámku P. Š. *Nastínit východisko!*

Jak ztohoven?

Návody neexistují. Východisko je jen: nenalhávat si; zbavit se touhy po obdivu.

Nastínit východisko?

Dobře, zde vulgární návrh:

Přestaň psát básně. Když ti je krásně.

Je-li ti, jelito, naopak smutno, napišeš taktéž hoovo.

Exhibice:

Předkládat čtenářům něco, co není tím, čím ve skutečnosti je, nýbrž jen to, o čem se očekává, že bude konzumováno s radostí a obdivem, je opovrhování čtenářem. To by si však kulturní provoz financovaný z daní a podporovaný zbývající dobrou vůlí a chutí čtenářů neměl lajsnout.

Podbízivě pomrkáváje očima se takové opovrhování samozřejmě dekuje do oblasti souznění s animozitami nevzdělaných a převzdělaných. Paktuje se tak s animozitami těch, kteří, celkem vzato, svou nevzdělanost/převzdělanost trpí, nicméně své utrpení do animozit ukrývají.

Kolumbijský filosof Nicolás Gómez Dávila je názoru, že vulgární je to, co nesmí zůstat tak, jak to je; tím, čím je. Vulgárnost vzniká, když věc, děj a okolnost je okradena o svou původní hodnotu. Vulgární jsou křížovky, když vědomosti slouží k výplni křížovky; znalosti poslouží k výdělku prachů v rámci televizních kvízů; pakliže zběhlost je použita k zašifování jevů způsobem, že *něco* je *jako něco*.

Otevři české literární webky, ve vyhledávači zadej *jako*.

Den proběhl jako zkravený pes.

Protože příliš hlasitě mluvil o počasí jako nějaký pštros nebo co.

Z psů zavyl hold jako z bližních.

Miláčku, my páchnem touhou jako chudák klavír na mě obehnané desce. Což ještě ujde.

Antonín Mareš (*1951, Boskovice)

Vyrůstal v Brně, Městě Albrechticích a v Krnově. V září 1968 emigroval s rodiči do Německa. Studoval v Londýně angličtinu, v bavorském Mnichově na překladatelské odborné škole angličtinu, ruštinu a italštinu (The Pitman School of English, Sprachen- und Dolmetscherinstitut München, obory přírodní vědy a technika). Žije v Mnichově, pracuje jako překladatel. Píše básně, prózy a divadelní hry. Maluje, kreslí a vytváří koláže (mj. výstava v New Yorku v roce 1987 v galerii Wooster 22 / SoHo, NYC). Poprvé publikoval v roce 1971 (německé básně a povídky v knize Junge Ulmer Autoren). V roce 1999 vyšla sbírka jeho básní Nix verstehen (Vetus Via) a próza Přímý přenos (Votobia).

Další texty vyšly v knihách Jana Vranka (Osm hlav, Votobia 2000; Potom, Votobia 2003), v Antologii Olomouc (Votobia 2002), v časopise Psi víno (poprvé v č. 39/2007), básnická skladba Boban (příloha Psiho vína č. 45, 2008), v časopisech Souvislosti (2008), Welles (2008) a Revolver Revue (2009), na webových stránkách COPORUCE.com, v internetových magazínech DOBRAADRESA.cz (8/2007) a WAGON (2008). Svitavské „Divadlo C“ uvedlo hru „Slon“ (původně napsaná v němčině: „Geschichte eines Elefanten“, inscenace Karl Suppe Theater, Kassel, 90. léta) podle jeho stejnojmenné povídky; hra byla oceněna na festivalu v Jiráskově Hronově.

R E C E N Z E

Milan Hrabal

Z DRUHÉ STRANY SVĚTA

Na druhé straně hor (výběr japonských pětiverší): přeložil Martin Černer, ilustrovala Petra Schwarzerová, (JUKO, 2010, 72 stran)

Martin Černer (nar. 1980, vlastním jménem Schwarzer) je básníkem vnímavým a velmi talentovaným. Jeho drobná knižní prvotina *Nelehký úděl hodinek* z roku 2006 ho představila jako již hotového, svébytného autora, který nejenom že vidí, „co jiní nevidí“, ale také to dokáže vyjádřit („*Pod dešti / na prádelní šňůře / suší se jen / kapky ...*“). S odstupem čtyř let přichází s dalším titulem – ještě drobnějším – *Na druhé straně hor*. Tentokrát jsou to překlady japonských pětiverší; jim budeme věnovat pozornost.

Překládat poezii na základě jiného překladu, byť doslovného, je velmi nebezpečné. Může se při tom leccos ztratit, leccos nenapravitelně změnit. A právě Martin Černer pro své překlady použil doslovných překladů Thomase E. McAuleyho do angličtiny. Protože japonsky neumím, nedokážu posoudit věrnost anglických překladů. Mohu se tedy zamýšlet pouze nad výsledným tvarem českých překladů, které do knížky uložil autor. Tím spíš, že on sám v ediční poznámce sděluje: „Pokud jsem musel v překladu volit mezi věrností a krásou, nikdy jsem nezaváhal.“

Jak to tedy vypadá na druhé straně hor odlehlého konce světa? Žijí tam (nebo alespoň v časech vzniku originálů básní žili) lidé plní touhy, čekání, s pocitem osamění. Jejich mikrobásně o tom vypovídají, jsou plné existenciálního smutku („*Zalostný křik vrány / nese se nad krajinou / jakoby vzpomněla si / na něco, / co chtěla zapomenout.*“ – s. 35), míjení („*K čemu bych / přirovnal tento svět? / Ke zpeněné brázdě za lodí, / co za úsvitu odplouvá / a neurátí se zpět!*“ – s. 67), uplývání času („*Do mého snění / lampa zaprská / a zhasne – / ach, jak skutečnou před chvílí se zdála / tvář mé milenky krásné.*“ – s. 31). Tu a tam zazní naděje, vytryskne prudký záchvěv lásky. A jak to často v japonské poezii je, ani v tomto výběru nechybí

obrázky z přírody: „*Přestože tráva i listí / barou mění / a jejich zeleň mizí, / pro smaragdové květy vln / jakoby nebyl žádný podzim.*“ (s. 41). Jsou to texty s jemnou drobnokresbou a lze snadno uvěřit, že české přetlumočení jim v tom nic neubírá. Důkazem jsou pronikavé postřehy vyjádřené prostou a přesnou obrazností: „*Na střeše mého paláce / sedím a dívám se. / Je podvečer, léto – / kouř stoupá z komínů / kuchyně lidí kvetou.*“ (s. 9) A což jemná ironie plná smutku: „*Teď už to vím! / Když přísahala, / že nikdy nezapomene na mne, / říkala vlastně: Zapomenu – / ale jemně.*“ (s. 60) Černer pracuje s jazykem ve verších střídě, nehýjí třaskovou obrazností a zdá se, že je plně ve službách starých japonských mistrů miniatury. A pokud se přece jen něco při překladu ztratilo, pak zřejmě nic významného. Alespoň ne poezie a její nehalasná a přece tak naléhavá sdělení. Autor překladů se tak zcela určitě může se ctí přiřadit svým přítomným dílkem k práci jiných českých překladatelů jako byli například Bohumil Mathesius, Jan Vladislav a další. Za povšimnutí stojí také ilustrace Petry Schwarzerové: jakoby lehce nahozené střípky reality, ale přitom plné napětí v lehkém oparu; velmi vhodně korespondují s protějšními „obrázky malovanými slovy“. Bude jistě zajímavé sledovat, jak a kam se její tvorba v budoucnu rozvine.

Je jen škoda, že v tak vydařené knížečce se přece jen vyskytují chyby: na straně 53 má pětiverší pouze čtyři verše a na záložce chybí Mikrobiologickému ústavu jedno „o“ (pokud opravdu není „mikrobiologický“). Tuto poznámku připojuji pouze proto, že recenze prý nemá být jednoznačně kladná, neboť nelze Černerovy překlady japonské poezie odložit jinak než s povzdechem – škoda, že jich není více! A těšit se na možné pokračování.

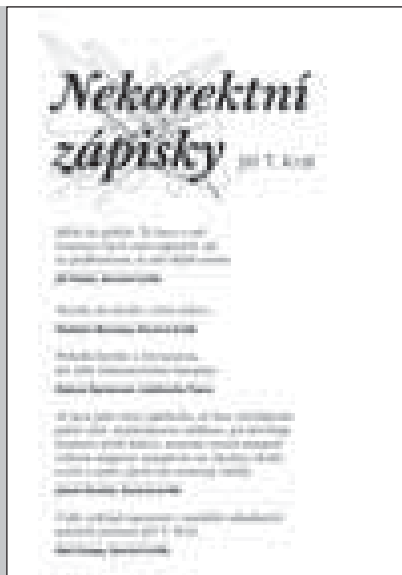
Jana Sieberová

„NEZNÁM KRUTĚJŠÍ TYRANIE A SMUTNĚJŠÍHO OSUDU NAD OSUD URČENÝ BOHEM BÁSNÍKOVI.“

Carissime, kde se touláte? Dopisy Jakuba Demla příteli Josefu Ševčíkovi do Babic (Dauphin, Praha 2010, 227 stran)

Dílo básníka Jakuba Demla (1878–1961) stojí v mnoha ohledech na pomezí mezi imaginací a dokumentem, fikcí a skutečným životem. Jeho neodmyslitelnou součástí tvoří deníkové knihy i formálně pestrý cyklus *Šlépěje* (1917–1941), v němž Deml publikoval nejen glosy aktuálního dění, ale i autentické osobní dopisy. Také díky tomuto úzkému sepjetí mezi básnickovým životem a dílem je mimořádně cenná i korespondence, kterou Deml celoživotně vedl nejen s mnoha osobnostmi dobového kulturního dění (např. s Františkem Bílkem, Otokarem Březinou, Josefem Florianem a dalšími). Zatímco některé z dopisů vydal knižně sám Deml (*Listy Jakuba Demla Otokaru Březinovi*) a jiné se dočkaly publikace později (např. vzájemná korespondence s Josefem Váchalem nazvaná *Milovaný a dobrý hochu – Milovaný, důstojný Pane!*), velké množství se jich doposud ukrývá v archivech. Na Ústavu české literatury a literární vědy FF UK probíhá už několik let studentský seminář, který je zaměřen právě na ediční zpracování Demlovy korespondenční pozůstalosti. Z činnosti semináře vzešla i kniha *Carissime, kde se touláte?*, která představuje Demlovy dopisy babickému faráři Josefu Ševčíkovi (1857–1911).

Nejde přitom jen o tradičně koncipovaný soubor korespondence. Konečnou podobu knihy ovlivnilo především Demlovo „poutnictví“ – kvůli stále častějším neshodám s představenými byl mezi lety 1904 a 1911 opakovaně nucen změnit své působiště. Editorky Iva Mrázková a Šárka Kořínková sledují a podrobně komentují tuto jednotlivá Demlova „zastavení“ a představují zároveň i postavy, které se k nim váží. Jednou z těch hlavních se v této době stává iniciátor staroříšského vydavatelského podniku Josef Florian. Kniha je tak (přestože rozsahem poznámkového aparátu nepochybně dostojí i nárokům literární historie) nakonec především čtivým a živoucím příběhem o počátcích Demlovy „básnické, kněžské i vydavatelské anabáze“. Na přitažlivosti mu přitom dodává i Demlův rukopis, typický svou vyznačkovou, citově vypjatou dikcí: „A teď, když jsem k zemi dopadl, ptám se každé maličkosti, toho nejbližšího zrněčka písku u své ruky: ty, bratříčku, nevěděl bys, jak se jmenuje tato hvězda? A nevěděl bys, kde je Bůh? A kterou stranou odtud leží Minulost?“.

JIŘÍ T. KRÁL NEKOREKTNÍ ZÁPISKY

Vydává nakladatelství Petr Štengl

Blog a dvoustovky hřebíky

Jeden by si myslel, že když mají abnormálně psaví občani možnost vyřádit se na těchletěch internetech, tak už nebudou mít potřebu konzervovat svoje frky v papírových futrálech, kterým se říká knihy. Vždyť už je to out! Jenže stojíme-li v autu, máme možnost zklidnit nerva a trošku si věci promyslet.

Přestože americký lingvista Michael Krauss kdesi napsal, že elektronická média jsou kulturním nervovým plynem, pokrok se nedá zastavit, ani kdyby se odhodlaná komanda dnes a denně vkrádala do bytů, úřadů a dalších místností a sebevíc vrážela dvoustovky hřebíky do zásuvek. Bez elektřiny by nás život nebavil, i malý, lokální blackout paralyzuje život postižené oblasti. Význam elektřiny znal i jeden ruský revolucionář-šachista, který dosadil elektrický proud do rovnice jako jednoho sčítance. Od dob Gutenberga se v oblasti editace textů nic podstatného nezměnilo. Přestože je písmo nositelem informací o všech změnách (dobrých i zlých), pořád šlo o vztah já–oni. Teprve vynález elektronického textu totálně překopal vztahy, na začátku 21. století si stále více psavců vystačí samo. Sám si napíšu, sám si distribuji. Počkat, ale čím je vlastně světová síť sítí? Nás všech přeče! Jde o nejvíce socializovaný prostor, jehož konce nevidět. Nebo si to aspoň myslíme, že je všech...

Blogeři jsou něco jako hiphopeři. Co na srdci, to na jazyku, tedy šup s tím hned do virtuálního prostoru. Mao Ce-Tung by hýkal radostí, protože tohle je konečně opravdová kulturní revoluce. Kult spisovatele jako Beránka Božího, co na sebe bere hříchy okolního světa, nemusí být odhalen, on prostě přestává fungovat.

Tak proč se vracet zpět k vejci, ke knize? Inu, kdo rychle dává, dvakrát dává, ale kdo rychle píše, ten nemusí psát nejlépe. Nic nesmrdí tak směšně jako texty, jimž pomáhají ke zrodu emoce. Říkával mně otec blahé paměti, než chceš něco říci, tak počítej do deseti. A pak to raději neříkej. Zrno od plev poznáte, když si můžete přečíst týden, měsíc, rok starý blogerův zápis a nepřipadá vám úplně pitomý. Když pořád „funguje“. Jiří T. Král začal svoje Královiny publikovat na adrese www.kral.bloguje.cz v říjnu 2008. Od té doby se snaží udržovat tempo nepravidelného, ale čilého glosátora našich věcí (chtěl bych napsat věci veřejných, ale nějak nemám chuť). Knižní výbor z Královin (některé z vybraných jsou krácené) může sloužit, mimo vyvolávání libosti či nelibosti z čtení, i jako edukativní pomůcka při vysvětlování důležitosti časového odstupu při psaní literární publicistiky.

Jakub Šofar

PS: Dvoustovky hřebíky do krabičky
poslední záchrany každého intelektuála.

ANTONÍN MAREŠ MOKRÁ BUCHTA

Vydává nakladatelství Petr Štengl
Redaktor: Antonín Petruželka

Antonín Mareš, básník, prozaik a výtvarník žijící v Mnichově, představí 19. října 2010 v kavárně Krásné ztráty (Náprstkova 10, Praha 1, Staré Město) od 19.00 svou novou knihu *Mokrá buхта*. Je to soubor sedmnácti povídek, jejichž názvy budí zvědavost: *Dva jsou párty – tři už les*, *Závodník Františka*, *Nomen omen*, *Vražda taxikáře*. Vypravěčský dar, spojený s humorem, jazykovou hravostí a ježatými sarkasmy, servíruje bez okolků, bez pokrytectví příběhy nejhlubšího lidství, včetně ohlednutí za otcem (*Jak jsem jel do Ameriky*) a matkou (*Rainer a Zdenuška*). Při četbě souboru *Mokrá buхта* nebudete marnit čas. Jeho příběhy se stanou součástí vašeho života, byť se odehrály kdekoli a přihodily se komukoli. S originalitou Marešova projevu se čtenáři mohli seznámit v jeho předchozích dílech – básnická sbírka *Nix verstanden* (*Vetus Via 1999*), próza *Přímý přenos* (*Votobia 1999*), básnická skladba *Boban* (příloha *Psího vína* č. 45, 2008).

AUTORKA FOTOGAFIÍ

JANA MATYSÍKOVÁ
(* 1978)

pochází z Broumova, žije v Praze. Po absolvování gymnázia vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy a proto umí učit výtvarku, animovat, šít zruďičky a ilustrovat knížky, třeba *O zlatém vejci*, *Brahmovi a vesmírných světech*. Vytvořila film na záchranu bobrů z Ruzyně a klip pro skupinu Lajky. Spolupracuje s divadlem Anička a letadýlko. Je závislá na běhání a na kole jezdí rychleji než kluci.

}~ POSLEDNÍ SLOVO

MICHAL ŠKRABAL ROBERT VON ROSENBERG

MIRKA

- ...zřejmě teda pokud... pokud... to dopadne zase tak, jako jsi viděl – že ti věrná nebude, tak já to samozřejmě spustím na internetu, jo?
 - Dobře...
 - To je taková holá realita, to jsou moje pravidla.
 - Jsem s nimi smířenej.
 - Takže s tím se vším souhlasíš?
 - Souhlasím. Já si myslím, že o penězích to není, že to bude spíš o tom vzhledu, jestli na ni zapůsobíte.
 - Tak já jako si myslím, že sympatickej jsem, no ále... Víš co, to záleží taky, jak ona vypadá. Máš tady fotku nějakou?
 - Jo, mám...
 - Ukaž... Ta je pěkná, fakt. Nó... ale na ní je vidět, jako že... že by mohla bejt věrná, nó.
 - No ona je...
 - Kolik je jí roků?
 - Dvacet jedna...
 - Dvacet jedna... no vypadá na šestnáct...
 - No vypadá, nó...
 - Jo? A jak se jmenuje?
 - Mirka.
 - A jak má směny, prosím tě?
 - No dneska má volno, ale zítra má odpolední...
- ✂ (střih)
- Ale já jsem, já ti můžu říct z vlastní zkušenosti, že každá je úplatná...
 - Já si myslím, že moje přítelkyně ne.
 - Musíš si to převíst jinak: vem si, že ty bys měl možnost, že by ti holka nabídla třeba padesát tisíc...
 - Tak já bych do toho nešel...
 - Nešel, jo?...
 - Ne!
 - No dobře no, tak teď ti to teda nevěřím. Tak si na to plácnem...
 - Dobře.
- ✋ (plác)
- ✂ (střih)
- Akorát že prostě... ty seš takovej férovej chlap, pohodovej, já bych ti to chtěl říct osobně... áá, když tak si dáme spolu třeba pivo... ááá... já ti zvednu náladu.
 - Já bych spíš chtěl vidět tu nahrávku jako...
 - Já ti nahrávku klidně ukážu, ále musíš mně slíbit, že mě nezabiješ.
- ✂ (střih)
- Měl by ses na ni vykašlat.
 - Jako že mě podvedla, jo?
 - Ona tě normálně podvedla, kámo!